

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJĄ

2017-03-24 Nr. 4D-2016/1-1135
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau vadinama – Ministerija) pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), sprendžiant su vaistininko praktikos licencijos išdavimu susijusius klausimus.

2. Pareiškėja skunde, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „Kreipiuosi į gerb. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių dėl galimai netinkamų [Ministerijos] pareigūnų veiksmų, sprendžiant su vaistininko licencijos išdavimo/neišdavimo susijusius klausimus“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Didžiojoje Britanijoje akademinį išsilavinimą sudaro 4 metų studijos universitete, o profesinį išsilavinimą sudaro 12 mėnesių praktika vaistinėje, kuri turi būti suderinta su General Pharmaceutical Council (toliau – GPhC) ir teigiamai įvertinta (užskaityta). Didžiojoje Britanijoje Huddersfield universitete [...] baigiau 4 metų studijas ir 2013-07-18 įgijau farmacijos magistro laipsnį. Po to Didžiojoje Britanijoje atlikau 6 mėnesių praktiką vaistinėje, kuri buvo GPhC teigiamai įvertinta (užskaityta). Dėl rimtų asmeninių aplinkybių ([...]) privalėjau grįžti į Lietuvą, todėl Didžiojoje Britanijoje neturiu galimybės užbaigti likusios 6 mėnesių praktikos vaistinėje. Grįžusi į Lietuvą kreipiausi į Studijų kokybės vertinimo centrą (toliau – SKVC), kuris 2014-07-23 priėmė sprendimą: siekiant studijuoti ir (ar) dirbti Lietuvos Respublikos kvalifikaciją pripažinti lygiaverte Lietuvos Respublikos baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui. [...]“

2.3. „[Ministerijai] [...] 2014-08-06 pateikiau paraišką su dokumentais, kuri reikalinga norint Lietuvoje dirbti pagal vaistininko profesinę kvalifikaciją. Papildomai 2016-08-19 el. paštu [...] persiunčiau informaciją apie GPhC 6 mėnesių užskaitytą praktiką vaistinėje. Iš [Ministerijos] Farmacijos departamento 2014-09-03 raštu Nr.(1.1.36-25)4-3402 gavau atsakymą. [...] [Ministerija] patvirtino, kad mano dokumentai įrodo akademinį išsilavinimą, tačiau nepatvirtina profesinio išsilavinimo. [...] [...] iš [Ministerijos] Farmacijos departamento atsakymo nėra aišku, kur turėčiau atlikti likusią 6 mėnesių praktiką (Lietuvoje ar Didžiojoje Britanijoje) ir nenurodytas konkretaus teisės akto punktas, kurio neatitinku. [...] [Ministerijos] Farmacijos departamento rašte apskundimo tvarka nebuvo nurodyta. Po kelių dienų po [Ministerijos] Farmacijos rašto gavimo su manimi telefonu susisiekė Rasa Balserienė, paaiškino, kad tik universitete galima įgyti profesinę kvalifikaciją ir pasiūlė kreiptis į Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau – LSMU) Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto dekaną (toliau – Dekanas) prof. dr. Vitalį Briedį.“

2.4. „Papildomai 2014-08-03 el. laišku kreipiausi į Valstybinę vaistų kontrolės tarnybą prie SAM (toliau – VVKT) Farmacinės veiklos licencijavimo skyriaus vedėją Aukšę Dambrauskaitę

dėl to, ką turėčiau atlikti, kad Lietuvoje įgyčiau profesinę kvalifikaciją ir galėčiau gauti vaistininko licenciją. [...].“

2.5. „2014 metų rugsėjo mėnesį susitikau su LSMU Dekanu. [...] Dekanas man paaiškino, kokie yra minimalūs reikalavimai, norint Lietuvoje gauti vaistininko licenciją. Norint įgyti vaistininko profesinį išsilavinimą Lietuvoje, reikia studijuoti ne mažiau kaip ketverių metų trukmės teorinį ir praktinį rengimą pagal dieninę studijų formą universitete ir atlikti 6 mėnesių praktiką visuomenei skirtoje vaistinėje. Dekanas taip pat paaiškino, kad pirmas mano reikalavimas įvykdytas, nes mano diplomą įvertino SKVC, o Lietuvoje reikia papildomai atlikti 6 mėnesių praktiką visuomenei skirtoje vaistinėje ir Lietuvoje būsiu įgijusi profesinę kvalifikaciją. Susitikimo metu Dekanas pasiūlė tą pačią dieną parašyti prašymą, kad būčiau priimta į LSMU atlikti 6 mėnesių praktiką. Be to, paaiškino, kad pabaigus LSMU studijų dalyką „Farmacijos praktika“, bus išduotas įrodantis dokumentas, kad esu atlikusi praktiką, kuris patvirtins, jog Lietuvoje esu įgijusi profesinę kvalifikaciją. Dekano paklausiau ir tą pačią dieną po susitikimo parašiau LSMU prašymą, kad leistų atlikti „Farmacijos praktiką“.

2.6. „Gavau iš LSMU 2014-09-25 įsakymo Nr. SC.1-950 išrašą, kuriame nurodyta, kad, vadovaudamasi LSMU Rektorato posėdžio, įvykusio 2014-09-22, protokolu Nr. 13, mane leido priimti į Farmacijos fakultetą studijuoti Farmacijos vientisųjų studijų V-ame kurse, atliekant 6 mėnesių praktiką vaistinėje ir sumokant 1033 Eur už studijuojamus dalykus. Su LSMU pasirašiau dvi sutartis. Atlikau praktiką ir iš LSMU Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto 2015-05-27 gavau pažymėjimą [...] (toliau – LSMU pažymėjimas), kuriame nurodyta, kad atlikau 18 kreditų Farmacijos praktiką. [...].“

2.7. „VVKT pateikiau patikslintą paraišką ir dokumentus (įskaitant ir LSMU pažymėjimą). [...] VVKT, išnagrinėjusi mano pateiktus dokumentus, informavo, kad Licencijavimo taisyklių 3.8 punkte nurodyta, kad asmuo, universitetinį ar jam prilygintą farmacinį išsilavinimą įgijęs ne Lietuvos Respublikoje, turi pateikti profesinės kvalifikacijos pripažinimą Lietuvos Respublikoje patvirtinantį dokumentą. Todėl VVKT, vadovaudamasi Licencijavimo taisyklių 10 punktu bei Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 4 straipsnio 5 dalimi, paprašė per 30 dienų nuo rašto išsiuntimo pateikti VVKT Licencijavimo taisyklių 3.8 punkte nurodytą dokumentą, kuris patvirtintų mano profesinės kvalifikacijos pripažinimą Lietuvos Respublikoje. VVKT 2015-07-03 raštu Nr. (1.22)2R4-774 informavo, kad per nustatytą laiką negavo dokumento, kuris patvirtintų mano vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimą Lietuvos Respublikoje. Atsižvelgiant į tai, VVKT nutraukė mano pateiktų dokumentų nagrinėjimą ir neišdavė vaistininko praktikos licencijos. Iš VVKT pateikto vertinimo nėra aišku, kodėl mano atveju taikomi skirtingi profesinės kvalifikacijos įgijimo standartai, principai ir teisės aktai ir/ar nebuvo pažeisti mano teisėti lūkesčiai. Akivaizdu, kad 6 mėnesių Farmacijos praktiką atlikau ne užsienyje, o Lietuvoje (vaistinėje) ir buvo išduotas LSMU pažymėjimas. [...].“

2.8. „2015-06-09 papildomai kreipiausi į [Ministeriją] dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo. [...] Iš [Ministerijos] 2015-08-05 raštu Nr.(1.1.36-25)4-2729 gavau atsakymą, [...]. [...] [Ministerijos] rašte apskundimo tvarka nebuvo nurodyta. [...] [Ministerijos] 2015-08-05 rašte Nr. (1.1.36-25)4-2729 nurodyta, kad vaistininko profesinė kvalifikacija Lietuvos Respublikoje įgyjama baigus atitinkamas rengimo studijas mokymo įstaigoje, rengiančioje vaistininkus (LSMU ir Vilniaus universitete) ir gavus tai patvirtinantį dokumentą. Atkreiptinas dėmesys, kad baigiau praktiką ir gavau tai patvirtinantį dokumentą, t. y. buvo išduotas LSMU pažymėjimas, tačiau iki šios dienos minėto dokumento SAM nepripažįsta/neužskaito. [...].“

2.9. „Papildomai 2015-11-20 el. paštu [Ministerijai] pateikiau keturis klausimus. Iš [Ministerijos] Farmacijos departamento 2015-11-26 raštu Nr.(1.1.36-25)4-4338 gavau pakvietimą į 2015-12-02 posėdį. Po įvykusio posėdžio iš SAM 2015-12-29 raštu Nr. (1.1.36-25)10-11713 gavau 2015-12-02 [Ministerijos] Farmacijos departamento posėdžio [...] protokolo Nr. LP-544 kopiją (toliau – Farmacijos departamento protokolas), [...]. Farmacijos departamento protokole LSMU

Dekanas pasiūlė sprendimą, kaip įgyti vaistininko profesinę kvalifikaciją – atvykti į LSMU su detalio savo studijų programa, kad būtų galima palyginti su atitinkama LSMU studijų programa. [...].“

2.10. „[...] [Ministerijos] raštuose atsakymai pateikiami neišsamiai, nenurodant konkrečių neatitikimų, nemotyvuojant aktualiomis teisių aktų nuostatomis, lakoniškai, nesprendžiant mano kreipimesi nurodytos problemos iš esmės ir nenurodyta apskundimo tvarka. Be to, nesuvokiama, kodėl man taikomi skirtingi standartai (pirmiausia turi pripažinti GPhC) ir neužskaitoma profesinė kvalifikacija įgyta vaistinėje, nors kitiems LSMU studentams analogiška Farmacijos praktika yra užskaitoma ir jiems nereikia papildomai kreiptis į kitą šalį dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo. [...].“

2.11. „[...] visus minimalius reikalavimus, kurie nurodyti Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, mano nuomone, atitinku ir turėtų būti [...] išduota vaistininko licencija, [...].“

3. Pareiškėja Seimo kontrolieriaus prašo: „[...] pagal kompetenciją išnagrinėti skunde nurodytas aplinkybes, įvertinti [Ministerijos] pareigūnų veiksmus (neveikimą) ir, jei būtų nustatyta pažeidimų, imtis teisinio poveikio priemonių.“

4. Su skundu, be kita ko, pateikta:

4.1. **Studijų kokybės vertinimo centro 2014-07-23 pažyma Nr. KV2-657 „Dėl kvalifikacijos akademinio pripažinimo (kopija) (nurodoma, jog atsakoma į 2014-07-08 gautą prašymą), kurioje nurodyta:**

4.1.1. „[...] Nenustatęs esminių skirtumų tarp kvalifikacijos bendrųjų reikalavimų ir Lietuvos Respublikoje nustatytų atitinkamų reikalavimų, [...], Studijų kokybės vertinimo centras priėmė sprendimą: siekiant studijuoti ir (ar) dirbti Lietuvos Respublikoje kvalifikaciją pripažinti lygiaverte Lietuvos Respublikoje baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui. [...].“

4.1.2. „Ši pažyma nereiškia kvalifikacijos profesinio pripažinimo, Kvalifikacijos profesinį pripažinimą atlieka darbdavys (kai norima dirbti pagal nereglamentuojamą profesiją) arba tam tikra įgaliota institucija (kai norima dirbti pagal reglamentuojamą profesiją). [...].“

4.2. **Ministerijos 2014-09-03 raštas Nr. (1.1.36-25)4-3402, adresuotas Pareiškėjai (kopija), kuriame, be kita ko, nurodyta:**

4.2.1. „[Ministerijos] Farmacijos departamentas išnagrinėjo Jūsų [2014-08-06] paraišką dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesinę kvalifikaciją ir pateiktus dokumentus.“

4.2.2. „[...] Hadesfildo universiteto diplomai patvirtina Jūsų akademinę kvalifikaciją, [...], tačiau nepatvirtina Jūsų įgytos profesinės kvalifikacijos. [Ministerija], naudodamasi Vidaus rinkos informacine sistema, pateikė užklausą Jungtinės karalystės atsakingai institucijai apie Jūsų įgytą profesinę kvalifikaciją. Jungtinės Karalystės Generalinė farmacijos taryba informavo, kad Jūs neturite profesinės kvalifikacijos įrodymo, kuris Jums suteikia teisę dirbti pagal vaistininko profesiją ir pažymėjo, kad Jūs nebaigėte rengimo kurso, reikalingo norint būti registruotu vaistininku, t. y. reikalingo norint dirbti pagal vaistininko profesiją. Jungtinės Karalystės atsakinga institucija atkreipė dėmesį, kad, norint įgyti vaistininko profesinę kvalifikaciją, reikia turėti magistro diplomą ir baigti 12 mėnesių praktinį rengimą.“

4.2.3. „[...] tik pateikus formalios kvalifikacijos įrodymą, patvirtinantį, kad įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija, bus galima pradėti Jūsų įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrą.“

4.3. **Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2015-06-03 raštas Nr. (1.22)2D4-644, adresuotas Pareiškėjai (kopija), kuriame nurodyta:**

4.3.1. „Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Tarnyba) 2015 m. birželio 1 d. gavo Jūsų paraišką ir dokumentus dėl vaistininko praktikos licencijos išdavimo. [...]“

4.3.2. „[...] Tarnyba, [...], prašo per 30 dienų nuo šio rašto išsiuntimo pateikti Tarnybai [...] dokumentą, kuris patvirtintų Jūsų profesinės kvalifikacijos pripažinimą Lietuvos Respublikoje. [...]“

4.4. **Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2015-07-03 raštas Nr. (1.22)2R4-774, adresuotas Pareiškėjai (kopija), kuriame nurodyta:**

„[...] [...] [Tarnyba] per nustatytą laiką prašomų dokumentų negavo. [...], Tarnyba nutraukia Jūsų pateiktų dokumentų nagrinėjimą ir neišduoda vaistininko praktikos licencijos.“

4.5. **„Ministerijos 2015-07-02 raštas Nr. (1.1.36-25)4-2248, adresuotas Pareiškėjai (kopija), kuriame nurodyta:**

4.5.1. „[Ministerija], gavusi [2015-06-09] prašymą pradėti [Pareiškėjos] įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrą ir su tuo susijusius dokumentus, informuoja, kad vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimas vykdomas vadovaujantis Vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją ar laikinai arba vienkartinei teikti vaistininko paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-389 (toliau – Aprašas), [...]. Vadovaujantis Aprašo 11 punktu, asmuo, siekiantis vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją arba jo įgaliotas asmuo turi pateikti [Ministerijai] Aprašo 1 priede nurodytą paraišką ir šiame punkte nurodytus dokumentus.“

4.5.2. „Įvertinę Jūsų 2015 m. birželio 9 d. raštu pateiktą prašymą ir kartu pateiktus dokumentus, informuojame, kad Jūs nepateikėte Aprašo 11 punkte nurodytos paraiškos, kurioje be kitų duomenų būtų nurodyti nauji faktai apie Jūsų įgytą profesinę kvalifikaciją [...]. Gavę teisingai užpildytą paraišką ir naujus faktus apie Jūsų pateiktą diplomą, [...] pakartotinai pateiksime užklausą Jungtinės Karalystės Generalinei farmacijos tarybai apie Jūsų diplomo ir naujų pateiktų faktų atitikti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB reikalavimams. [...]“

4.5.3. „[...] [Ministerija] vykdo įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimą, tačiau nesuteikia profesinės kvalifikacijos.“

4.6. **Ministerijos 2015-08-05 raštas Nr. (1.1.36-25)4-2729, adresuotas Pareiškėjai (kopija), kuriame nurodyta:**

4.6.1. „[Ministerija] išnagrinėjo [...] [2015-06-30] paraišką dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesinę kvalifikaciją ir pateiktus dokumentus. [...] Hadesfildo universiteto diplomą patvirtina Jūsų akademinę kvalifikaciją [...], tačiau nepatvirtina Jūsų profesinės kvalifikacijos.“

4.6.2. „[Ministerija] [...] pateikė užklausą Jungtinės Karalystės atsakingai institucijai apie Jūsų įgytą profesinę kvalifikaciją, pateikdama papildomai Jūsų pateiktą Pažymėjimą [...] apie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakultete išklaustyta modulį „Farmacijos praktika“.

4.6.3. „Jungtinės Karalystės Generalinė farmacijos taryba pakartotinai informavo, kad Jūs neatitinkate reikalavimų, kurie būtini norint įgyti vaistininko profesinę kvalifikaciją, t. y. kad Jūs nebaigėte vaistininko rengimo kurso ir neturite jo įvertinimo. Taip pat atsakinga institucija pažymėjo, kad Jūs šiuo metu nesate įgijusi vaistininko profesinės kvalifikacijos nei vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje [...]“

4.6.4. „Atsižvelgdami į tai, kas paminėta pirmiau ir vadovaudamiesi tuo, kad Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas nustato jau įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo principus ir mechanizmus, informuojame, kad tik pateikus

formalios kvalifikacijos įrodymą, patvirtinantį, kad įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija, galima bus pradėti Jūsų įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrą. [...].“

4.6.5. „Vaistininko profesinė kvalifikacija Lietuvos Respublikoje įgyjama baigus atitinkamas rengimo studijas mokymo įstaigose, rengiančioje vaistininkus ([...] Lietuvos sveikatos mokslų universitete ir Vilniaus universitete) ir gavus tai patvirtinantį dokumentą. Kitose ES valstybėse formalios kvalifikacijos įrodymus, kad įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija, išduoda kompetentingos institucijos, kurioms tai pavesta įstatymų ir kitų teisės aktų.“

4.7. **Pareiškėjos 2015-11-20 kreipimasis el. paštu, adresuotas Ministerijos specialistei Rasai Balserienei (kopija), kuriame nurodyta:**

„Kreipiuosi dėl [Ministerijos] [...] 2015-08-05 rašto Nr. (1.1.36-25)4-2729 [...], kuriame patvirtinta, kad turiu įgijusi akademinę kvalifikaciją. [...].“

Prašau paaiškinti bei nurodyti LR teisės aktą ir jo punktą, kodėl LSMU išduotas Pažymėjimas yra netinkamas dokumentas.

Prašau paaiškinti, kokiame LR teisės akte reglamentuota profesinės kvalifikacijos įgijimo procedūra.

Atsižvelgiant į tai, kad [Ministerija] neužskaitė LSMU išduoto pažymėjimo, paaiškinti, kokias dar papildomas procedūras ji turėtų atlikti, kad pažymėjimas būtų tinkamas.

Prašau paaiškinti, kokios Lietuvos kompetentingos institucijos gali išduoti formalios kvalifikacijos įrodymą, kad įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija, ir kokiame teisės akte tai reglamentuojama.“

4.8. **Ministerijos 2015-11-26 raštas Nr. (1.1.36-25)4-4338, adresuotas Pareiškėjai (kopija), kuriame nurodyta:**

„Maloniai kviečiame dalyvauti posėdyje, kuriame pakartotinai atsakysime į Jums kylančius klausimus, susijusius su Jūsų turimu išsilavinimu. [...]. Posėdis įvyks 2015 m. gruodžio 2 d. [...] [Ministerijoje] [...].“

4.9. **Ministerijos 2015-12-29 raštas Nr. (1.1.36-25)10-11713, adresuotas Pareiškėjai (kopija), kuriame nurodyta:**

„Siunčiame Jums 2015 m. gruodžio 2 d. [Ministerijoje] vykusio posėdžio dėl klausimų, susijusių su X išsilavinimu, protokolą. [...].“

4.10. **2015-12-02 Ministerijos Farmacijos departamento posėdžio dėl klausimų, susijusių su X išsilavinimu, protokole Nr. LP-544 (kopija), be kita ko, nurodyta:**

4.10.1. „[...] Svarstyta. Klausimai, susiję su [Pareiškėjos] turimu išsilavinimu, [Ministerijos] Farmacijos departamento direktorė Gita Krukienė trumpai pristatė Farmacijos departamento iniciatyva surengto posėdžio tikslą – [...] aptarti [Pareiškėjai] kylančius klausimus, susijusius su jos turimu išsilavinimu ir pateikti atsakymus į klausimus, kuriuos [Pareiškėja] atsiuntė [Ministerijai] elektroniniu paštu:

1) paaiškinti bei nurodyti LR teisės aktą ir jo punktą, kodėl LSMU išduotas Pažymėjimas yra netinkamas dokumentas;

2) paaiškinti, kokiame LR teisės akte reglamentuota profesinės kvalifikacijos įgijimo procedūra;

3) atsižvelgiant į tai, kad SAM neužskaitė LSMU išduoto pažymėjimo, paaiškinti, kokias dar papildomas procedūras ji turėtų atlikti, kad pažymėjimas būtų tinkamas;

4) paaiškinti, kokios Lietuvos kompetentingos institucijos gali išduoti formalios kvalifikacijos įrodymą, kad įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija, ir kokiame teisės akte tai reglamentuojama.

[Pareiškėja] informavo, kad ji 4 metus studijavo farmaciją Huddersfield universitete (Jungtinė Karalystė (toliau - JK) ir išlaikiusi egzaminus gavo farmacijos magistro akademinį diplomą. Šioje mokymo įstaigoje numatyta 12 mėnesių trukmės praktika, bet iš jų [Pareiškėja] atliko tik 6 mėnesius. Jos nuomone, trūksta tik profesinės praktikos įskaitos. Todėl klausytojo statusu LSMU ji baigė modulį „Farmacijos praktika“ ir pateikė tai patvirtinantį pažymėjimą bei

pristatė dokumentus, liudijančius apie JK atliktą praktikos dalį, trukusią 26 savaites (6 mėnesius). [...].“

4.10.2. „B. Kindurienė [...] pažymėjo, kad atsižvelgiant į tai, kad [Pareiškėjai] JK nebuvo suteikta profesinė kvalifikacija, [Ministerija] negali pripažinti jos profesinės kvalifikacijos, nes ji nėra įgyta, [Ministerija] taip pat negali suteikti profesinės kvalifikacijos, ją gali suteikti tik institucija, rengianti vaistininkus. [Pareiškėjai] susirašinėjant buvo paašškinti du keliai, kaip tai galima būtų padaryti. Pirmas kelias - JK įvykdyti trūkstamus reikalavimus ir įgyti profesinę kvalifikaciją. Šiuo atveju [Ministerija] galėtų pripažinti profesinę kvalifikaciją. Antras kelias - kreiptis į vieną iš Lietuvos universitetų, kurie rengia vaistininkus. Universitetas įvertintų turimą akademinę kvalifikaciją, įgytas ir trūkstamas kompetencijas, kitus dokumentus ir galėtų vadovaudamasis savo nustatyta tvarka suteikti vaistininko profesinę kvalifikaciją. Šiuo atveju pripažinimo nereikėtų, nes profesinė kvalifikacija būtų suteikta Lietuvoje. [...].“

4.10.3. „R. Balserienė atsakė, kad kiekvienas gali pretenduoti įgyti norimą profesinę kvalifikaciją. Tačiau profesinė kvalifikacija nesuteikiama valstybinėje institucijoje ([Ministerijoje] ar kitose ministerijose), tai Lietuvoje gali padaryti tik mokyimo įstaigos, kurios rengia specialistus, šiuo atveju LSMU ir VU.“

4.10.4. „V. Briedis [...] paašškino, kad šioje konkrečioje situacijoje [Pareiškėja] kreipėsi į LSMU, išreikšdama norą atlikti vaistininko praktiką Lietuvoje, nes JK praktika nebuvo užbaigta. Ji buvo priimta ne į universitetą, o kaip studijų dalyko (praktikos dalyko) klausytoja LSMU. Atlikusi praktiką, ji gavo tik pažymėjimą, kuris patvirtina atliktą praktiką, bet nepatvirtina įgytos profesinės kvalifikacijos. Vėliau, išsiaiškinus [Pareiškėjos] tikslą įgyti profesinę kvalifikaciją, jai buvo pasiūlyta atvykti į Farmacijos fakultetą, kad būtų galima palyginti studijų programas. Palyginus studijų programas, dalį ankstesnių studijų dalykų kreditų įskaičius, būtų galima nustatyti apimtis, kurios skiria studijų programas. LSMU svarstytų galimybę išduoti diplomą, kuris patvirtintų akademinę ir profesinę kvalifikaciją (ji patvirtinama santykyje su praktikos atlikimo vieta; pagrįsta praktikos vadovų išvadomis ir baigiamuoju kvalifikacijos egzaminu). [...].“

4.10.5. „**R. Balserienė atsakė į klausimus:**

1 klausimas. Paašškinti bei nurodyti LR teisės aktą ir jo punktą, kodėl LSMU išduotas Pažymėjimas yra netinkamas dokumentas.

Atsakymas: LSMU išduotas dokumentas yra tinkamas pažymėjimas patvirtinti, kad užbaigtas farmacijos praktikos modulis, bet jis neįrodo profesinės kvalifikacijos įgijimo fakto. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikoje galioja Lietuvos Respublikos aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų išduoti farmacijos studijų diplomai, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažinti kitose valstybėse išduoti farmacijos studijų diplomai, liudijimai ir kiti profesinę kvalifikaciją įrodantys dokumentai, jeigu jie atitinka Europos Sąjungoje galiojančius minimalius reikalavimus farmacijos studijų programų farmacijos specialistams.

2 klausimas. Paašškinti, kokiame LR teisės akte reglamentuojama profesinės kvalifikacijos įgijimo procedūra.

Atsakymas: Lietuvoje šią procedūrą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-802 „Dėl Farmacijos studijų krypties aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Farmacijos studijų krypties aprašas. Jame numatyta, kad vaistininko profesinė kvalifikacija įgyjama baigus Farmacijos studijų krypties universitetines nuolatinės vientisąsias studijas.

3 klausimas. Paašškinti, kokias dar papildomas procedūras reikia atlikti ir kur, kad LSMU išduotas praktiką patvirtinantis pažymėjimas būtų tinkamas.

Atsakymas: LSMU išduotas pažymėjimas yra tinkamas įrodyti, kad yra baigtas praktikos modulis, bet jis neįrodo įgytos profesinės kvalifikacijos. Įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją Lietuvoje įrodo Lietuvos Respublikos aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų išduoti farmacijos studijų

diplomai, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažinti kitose valstybėse išduoti farmacijos studijų diplomai, liudijimai ir kiti profesinę kvalifikaciją įrodantys dokumentai, jeigu jie atitinka Europos Sąjungoje galiojančius minimalius reikalavimus farmacijos studijų programų farmacijos specialistams.

4 klausimas. Paaiškinti, kokios Lietuvos kompetentingos institucijos gali išduoti formalios kvalifikacijos įrodymą, kad įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija, ir kokiame teisės akte tai reglamentuojama.

Atsakymas: nei viena valstybinių institucijų negali suteikti vaistininko profesinės kvalifikacijos. Tai gali padaryti tik mokslo ir švietimo įstaigos - universitetai - kurie rengia vaistininkus. [...].“

4.10.6. „Nutarta:

1. Pasiūlyti [Pareiškėjai] dėl tolimesnės informacijos profesinės kvalifikacijos įgijimo klausimu kreiptis tiesiogiai į Lietuvos universitetus, ruošiančius vaistininkus, arba įgyti profesinę kvalifikaciją JK universitete bei įgijus JK profesinę kvalifikaciją kreiptis į SAM dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo Lietuvoje.

2. [Ministerijos] Farmacijos departamento atstovai ir Pareiškėja sutarė, kad šio posėdžio protokolas, kuriame užfiksuoti atsakymai į klausimus, susijusius su [Pareiškėjos] išsilavinimu, bus išsiųstas [Pareiškėjai] elektroniniu paštu.“

4.11. **Pareiškėjos 2016-02-10 kreipimasis el. paštu, adresuotas Jungtinės Karalystės atsakingai institucijai (General Pharmaceutical Council) (kopija)**, kuriame Pareiškėja, be kita ko, nurodė, jog Lietuvos sveikatos mokslų universitete atliko 6 mėnesių trukmės farmacijos praktiką ir jai 2015-05-27 buvo išduotas pažymėjimas [...] apie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakultete išklaustyta modulį *Farmacijos praktika* (minėto pažymėjimo el. kopija pridėta prie 2016-02-10 kreipimosi). Pareiškėja 2016-02-10 kreipimesi klausė Jungtinės Karalystės atsakingos institucijos, ar minėtas pažymėjimas [...] yra tinkamas dokumentas Pareiškėjos vaistininko profesinei kvalifikacijai pagrįsti.

4.12. **Jungtinės Karalystės atsakingos institucijos (General Pharmaceutical Council) 2016-02-10 el. laiškas, adresuotas Pareiškėjai (kopija)**, kuriame, be kita ko, nurodoma, jog Lietuvos sveikatos mokslų universiteto 2015-05-27 Pareiškėjai išduotas pažymėjimas [...] nėra laikytinas tinkamu dokumentu, svarstytinu Jungtinės Karalystės atsakingos institucijos dėl Pareiškėjos vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo. Jungtinės Karalystės atsakingos institucijos nuomone, minėtas pažymėjimas [...] galėtų būti svarstytinas dėl jo tinkamumo Pareiškėjos vaistininko profesinei kvalifikacijai pagrįsti Ministerijoje.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius dėl Pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi į ***Ministeriją, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministeriją, Studijų kokybės vertinimo centrą, Valstybinę vaistų kontrolės tarnybą prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos*** ir į ***Lietuvos sveikatos mokslų universitetą***.

6. Iš **Ministerijos** 2016-10-24 raštu Nr. (10.3.3.1-25)10-8812 pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

6.1. „[...]. Ministerija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 637 paskirta kompetentinga institucija, atsakinga už jos kompetencijai priskirtų reglamentuojamųjų profesinių kvalifikacijų pripažinimą. Ministerija pripažįsta Europos Sąjungos

valstybių narių piliečių, Europos ekonominės erdvės valstybių piliečių ir Šveicarijos Konfederacijos piliečių vaistininko ir vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) profesinę kvalifikaciją, įgytą Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje, norint dirbti pagal reglamentuojamą profesiją Lietuvos Respublikoje, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymu [...], Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-389 „Dėl Vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) profesiją ar laikinai ir kartais teikti vaistininko paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-388 „Dėl Vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją ar laikinai ir kartais teikti vaistininko paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“. [...]. Pažymėtina, kad Ministerija neturi įgaliojimų suteikti asmenims vaistininko ar vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) profesinės kvalifikacijos, o tik vykdo asmenų jau įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimą.“

6.2. „Kai asmuo yra įgijęs vaistininko profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikoje, jos pripažinti nereikia. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo (toliau - Farmacijos įstatymas) 3 straipsniu, Lietuvos Respublikoje galioja Lietuvos Respublikos aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų išduoti farmacijos studijų diplomai, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažinti kitose valstybėse išduoti farmacijos studijų diplomai, liudijimai ir kiti profesinę kvalifikaciją įrodantys dokumentai, jeigu jie atitinka Europos Sąjungoje galiojančius minimalius farmacijos studijų programų farmacijos specialistams reikalavimus.“

6.3. „[...] Asmens, baigusio universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas ne Lietuvos Respublikoje, vaistininko profesinę kvalifikaciją turi būti pripažinta vadovaujantis Farmacijos įstatymo 3 straipsnio nuostatomis. [Pareiškėja] Ministerijai iki šiol nepateikė dokumento, įrodančio, kad ji yra įgijusi vaistininko profesinę kvalifikaciją. [Pareiškėja] pateikė dokumentus apie baigtas farmacijos krypties studijas ne Lietuvos Respublikoje (pateiktas Hadersfildo universiteto diplomas, Jungtinė Karalystė). Šis dokumentas neįrodo Jungtinėje Karalystėje įgytos vaistininko profesinės kvalifikacijos. Pažymėtina, kad Jungtinėje Karalystėje įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją įrodo [Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo] 3 priedo 3.6.2 papunktyje nurodytas sertifikatas „Certificate of Registered Pharmaceutical chemist“.“

6.4. „Ministerija, siekdama išsiaiškinti, ar [Pareiškėja] yra įgijusi vaistininko profesinę kvalifikaciją Jungtinėje Karalystėje, 2014 m. rugpjūčio 29 d. ir 2015 m. liepos 16 d. per Vidaus rinkos informacinę sistemą pateikė užklausą Jungtinės Karalystės kompetentingai institucijai, klausdama: 1) ar [Pareiškėjos] rengimas atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/ES dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (toliau - Direktyva) 44 straipsnyje nustatytus rengimo reikalavimus; 2) ar [Pareiškėjos] pateiktas diplomas patvirtina įgytą profesinę kvalifikaciją; 3) ar [Pareiškėjos] pateiktas diplomas kartu su Lietuvos sveikatos mokslų universitete išduotu Pažymėjimu [...] apie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakultete išklaustytą modulį „Farmacijos praktika“ patvirtina įgytą profesinę kvalifikaciją. Jungtinės Karalystės kompetentinga institucija, atsakinga už vaistininko profesinės kvalifikacijos suteikimą bei vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimą, informavo, kad [Pareiškėja] neatitinka reikalavimų, kurie būtini norint įgyti vaistininko profesinę kvalifikaciją, t. y. kad ji nebaigė vaistininko rengimo kurso ir neturi jo įvertinimo. Taip pat atsakinga institucija pažymėjo, kad [Pareiškėja] šiuo metu (2015-07-16) nėra įgijusi vaistininko profesinės kvalifikacijos nė vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje [...]. Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą informaciją, [Pareiškėjos] pateiktas Hadersfildo universiteto diplomas nepatvirtina, kad [Pareiškėja] yra įgijusi vaistininko profesinę kvalifikaciją. Taip pat Lietuvos sveikatos mokslų universitete išduotas Pažymėjimas [...], kuris patvirtina, kad Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto klausytoja

[Pareiškėja] 2014/2015 m. studijavo modulį „Farmacijos praktika“, nepatvirtina, kad [Pareiškėja] įgijo vaistininko profesinę kvalifikaciją.“

6.5. „Kadangi [Pareiškėja] iki šiol nepateikė dokumento, įrodančio įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją, jai negali būti taikomos įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūros. Šios procedūros taikomos tik siekiant pripažinti asmens įgytą profesinę kvalifikaciją. [...]“

6.6. **Ministerija įvertino, kad:**

1) [Pareiškėjos] formalios kvalifikacijos įrodymas nepatvirtina įgytos vaistininko profesinės kvalifikacijos, t. y. nėra nurodytas [Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo] 3 priedo 3.6.2 papunktyje (Jungtinėje Karalystėje įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją įrodo išduodamas sertifikatas „Certificate of Registered Pharmaceuticai chemist“);

2) Jungtinės Karalystės kompetentingos institucijos per Vidaus rinkos informacinę sistemą pateiktame atsakyme nurodoma, kad [Pareiškėja] kilmės valstybėje narėje, t. y. Jungtinėje Karalystėje, kurioje įgijo diplomą, nebaigė būtiną rengimo kurso ar neišlaikė privalomojo egzamino, reikalingo norint būti registruotam vaistininku Jungtinėje Karalystėje, t. y. įgyti vaistininko profesinę kvalifikaciją, todėl jai nesuteikta vaistininko profesinė kvalifikacija;

3) pateikta Studijų kokybės vertinimo centro 2014-07-23 pažyma Nr. 657, kurioje vertinamas kvalifikacijos suteikimą liudijantis dokumentas, liudija apie Studijų kokybės vertinimo centro priimtą sprendimą „*siekiant studijuoti ir/ar dirbti Lietuvos Respublikoje kvalifikaciją pripažinti lygiaverte Lietuvos Respublikoje baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui*“ nereiškia kvalifikacijos profesinio pripažinimo (pažymoje yra nurodyta, kad kvalifikacijos profesinį pripažinimą atlieka „[...] tam tikra įgaliota institucija, kai norima dirbti pagal reglamentuojamą profesiją“);

4) Lietuvos sveikatos mokslų universitete išduotas Pažymėjimas [...] patvirtina, kad Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto klausytoja X 2014/2015 m. studijavo modulį „Farmacijos praktika“. Šis pažymėjimas nepatvirtina įgytos vaistininko profesinės kvalifikacijos.

Atsižvelgdama į tai, kad [Pareiškėja] iki šiol nepateikė dokumento, įrodančio, kad jai yra suteikta vaistininko profesinė kvalifikacija, Ministerija nevertino [Pareiškėjos] rengimo atitikties vaistininko rengimo reikalavimams, nurodytiems [Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo] 42 straipsnyje.“

6.7. „[...]“. Vaistininko profesinė kvalifikacija Lietuvos Respublikoje įgyjama baigus atitinkamas rengimo studijas mokymo įstaigoje, rengiančioje vaistininkus (Lietuvos Respublikoje vaistininkai įgyja profesinę kvalifikaciją Lietuvos sveikatos mokslų universitete ir Vilniaus universitete) ir gavus tai patvirtinantį dokumentą. Kitose ES valstybėse formalios kvalifikacijos įrodymus, kad įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija, išduoda kompetentingos institucijos, kurioms tai pavesta įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. [...]“

6.8. „[...]“ 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/55/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo, kuri įsigaliojo 2016 m. sausio 18 d., 55a straipsnis numato, kad, jei užsiimti reglamentuojama profesija kilmės valstybėje narėje (šiuo atveju - Jungtinėje Karalystėje) leidžiama tik baigus profesinę praktiką, kilmės valstybės narės kompetentinga institucija (t. y. Jungtinės Karalystės kompetentinga institucija), nagrinėdama prašymą suteikti leidimą užsiimti reglamentuojama profesija, pripažįsta kitoje valstybėje narėje (nagrinėjamu atveju dalis praktikos atlikta Lietuvoje) atliktą profesinę praktiką su sąlyga, kad praktika atitinka pirmiau minėto straipsnio 2 dalyje nurodytas paskelbtas gaires (profesinės praktikos pripažinimas nepakeičia nustatytų reikalavimų išlaikyti egzaminą tam, kad būtų suteikta teisė užsiimti aptariama profesija. Kompetentingos institucijos paskelbia profesinės praktikos, kuri atliekama kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje, organizavimo ir pripažinimo gaires, visų pirma dėl profesinės praktikos vadovo vaidmens bei atsižvelgia į trečiojoje

šalyje atliktą profesinę praktiką. Vis dėlto valstybės narės gali nacionalinės teisės aktuose nustatyti pagrįstą profesinės praktikos dalies, kurią galima atlikti užsienyje, trukmės apribojimą).“

6.9. „Ministerija [Pareiškėjos] 2014-08-06 prašymą dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo (toliau - 2014-08-06 Prašymas) gavo 2014-08-07 raštu. Prašymą nagrinėti buvo pavesta Ministerijos Farmacijos departamento Vaistinių ir farmacijos specialistų skyriaus vyriausiajai specialistei Rasai Balserienei.“

6.10. „Ministerija, įvertinusi kartu su [Pareiškėjos] prašymu pateiktus dokumentus, nustatė, kad Pareiškėja nepateikė dokumento, įrodančio įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją. Apie trūkstamą dokumentą [Pareiškėja] buvo informuota Ministerijos Farmacijos departamento 2014-09-03 raštu Nr. (1.1.36-25)4-3402 [...]. [...]“

6.11. „[...], Ministerija, siekdama įvertinti pateiktų dokumentų atitiktį Direktyvai ir pradėti vykdyti pripažinimo procedūrą, kreipėsi per Vidaus rinkos informacinę sistemą į kilmės šalies (Jungtinės Karalystės) kompetentingą instituciją, prašydama išaiškinti, ar pateikti dokumentai atitinka Direktyvos reikalavimus. Taip pat elektroniniu paštu bei telefonu konsultavosi su Ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus patarėja Profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatore Birute Kinduriene, Ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus vyriausiąja specialiste Sandra Kvaraciejiene, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto dekanu Vitalijum Briedžiu, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto lektoriumi, atsakingu už farmacijos studijas Vilniaus universitete, Kostu Ivanausku. Su Pareiškėja buvo nuolat bendraujama telefonu.“

6.12. „Kadangi Pareiškėja nepateikė dokumento, įrodančio Jungtinėje Karalystėje įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją [...], Ministerijos Farmacijos departamentas 2014-09-03 raštu Nr. (1.1.36-25)4-3402 informavo [Pareiškėją], kad, siekiant pradėti įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrą, ji turi pateikti trūkstamą formalios kvalifikacijos įrodymą, patvirtinantį, kad yra įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija. Ministerija 2014-09-03 rašte Nr. (1.1.36-25)4-3402 nenurodė apskundimo tvarkos, nes šiuo raštu tik informavo [Pareiškėją], kad, siekiant pradėti įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrą, ji turi pateikti trūkstamą formalios kvalifikacijos įrodymą, patvirtinantį, kad yra įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija. Taip pat nurodė, kad pateikus trūkstamą dokumentą, bus pradėta įgytos vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūra.“

6.13. „Ministerija [Pareiškėjos] 2015-06-09 prašymą dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo (toliau - 2015-06-09 Prašymas) gavo 2015-06-16 raštu. Prašymą nagrinėti buvo pavesta Ministerijos Farmacijos departamento Vaistinių ir farmacijos specialistų skyriaus vyriausiajai specialistei Rasai Balserienei.“

6.14. „Ministerija, įvertinusi kartu su [Pareiškėjos] prašymu pateiktus dokumentus, nustatė, kad Pareiškėja nepateikė formalios kvalifikacijos įrodymo, patvirtinančio įgytą profesinę kvalifikaciją, kuri buvo prašoma pateikti, [...]. Apie trūkstamą dokumentą [Pareiškėja] buvo informuota Ministerijos Farmacijos departamento 2015-07-02 raštu Nr. (1.1.36-25)4-2248 [...]. [...]“

6.15. „[...] Ministerija, siekdama Pareiškėjai suteikti papildomą informaciją apie trūkstamą dokumentą ir galimybes jį gauti, pakartotinai elektroniniu paštu bei telefonu konsultavosi su Ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus patarėja Profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatore Birute Kinduriene, Ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus vyriausiąja specialiste Sandra Kvaraciejiene, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto dekanu Vitalijum Briedžiu, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto lektoriumi, atsakingu už farmacijos studijas Vilniaus universitete, Kostu Ivanausku. [...]“

6.16. „[Pareiškėjai] buvo paaiškinta, kad Ministerija nesuteikia profesinės kvalifikacijos, dėl jos suteikimo [Pareiškėja] turėtų kreiptis į Lietuvos Respublikos universitetus, rengiančius

vaistininkus ar į Jungtinės Karalystės universitetą, išdavusį diplomą ar į Jungtinės Karalystės kompetentingą instituciją, suteikiančią vaistininko profesinę kvalifikaciją. Ministerija 2015-07-02 rašte Nr. (1.1.36-25)4-2248 nenurodė apskundimo tvarkos, nes šiuo raštu tik informavo [Pareiškėją], kad, siekiant pradėti įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrą, ji turi pateikti trūkstamą formalios kvalifikacijos įrodymą, patvirtinantį, kad yra įgyta vaistininko profesinė kvalifikacija. Taip pat nurodė, kad pateikus trūkstamą dokumentą, bus pradėta įgytos vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūra.“

6.17. „Ministerija [Pareiškėjos] 2015-06-30 prašymą dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo (toliau - 2015-06-30 Prašymas) gavo 2015-07-02 raštu. Prašymą nagrinėti buvo pavesta Ministerijos Farmacijos departamento Vaistinių ir farmacijos specialistų skyriaus vyriausiajai specialistei Rasai Balserienei. Ministerija, įvertinusi kartu su [Pareiškėjos] prašymu pateiktus dokumentus, nustatė, kad Pareiškėja nepateikė formalios kvalifikacijos įrodymo, patvirtinančio įgytą profesinę kvalifikaciją, kurį buvo prašoma pateikti gavus 2014-08-06 Prašymą bei 2015-06-09 Prašymą.“

6.18. „Apie trūkstamą dokumentą [Pareiškėja] buvo informuota Ministerijos 2015-08-05 raštu Nr. (1.1.36-25)4-2729 [...]. Rašte taip pat buvo pažymėta, kad Ministerija nesuteikia vaistininko profesinės kvalifikacijos, o tik vykdo jau įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimą. Kadangi X nepateikė trūkstamų dokumentų, Ministerija, naudodamasi Vidaus rinkos informacine sistema, pakartotinai pateikė papildomą užklausą Jungtinės Karalystės kompetentingai institucijai klausdama, ar galima [Pareiškėjos] diplomą kartu su Lietuvos sveikatos mokslų universitete išduotu Pažymėjimu [...] apie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakultete išklaustyta modulį „Farmacijos praktika“ pripažinti pagal bendrąją formalios kvalifikacijos įrodymų pripažinimo sistemą. Jungtinės Karalystės kompetentinga institucija, naudodamasi Vidaus rinkos informacine sistema atsakė, kad negalima pripažinti [Pareiškėjos] diplomo pagal bendrąją formalios kvalifikacijos įrodymų pripažinimo sistemą, kol ji neatitinka Jungtinės Karalystės kvalifikuoto vaistininko registracijos sąlygų. [...].“

6.19. „[...] siekiant padėti Pareiškėjai spręsti klausimus, susijusius su jos profesine kvalifikacija, 2015 m. gruodžio 2 d. Ministerijoje buvo organizuotas posėdis. Posėdyje dalyvavo [Pareiškėja], [...], Ministerijos Farmacijos departamento atstovai, Ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus patarėja Profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorė Birute Kindurienė, Ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus vyriausioji specialistė Sandra Kvaraciejienė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto dekanas Vitalijus Briedis, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto lektorius, atsakingas už farmacijos studijas Vilniaus universitete, Kostas Ivanauskas. Posėdžio metu buvo pasiūlyta [Pareiškėjai] dėl tolimesnės informacijos profesinės kvalifikacijos įgijimo klausimais kreiptis tiesiogiai į Lietuvos universitetus, ruošiančius vaistininkus, arba įgyti profesinę kvalifikaciją Jungtinėje Karalystėje, kur jai išduotas Farmacijos magistro diplomas, bei įgijus Jungtinėje Karalystėje profesinę kvalifikaciją kreiptis į Ministeriją dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo Lietuvoje. Taip pat posėdžio metu buvo atsakyta į visus Pareiškėjai rūpimus klausimus [...]. Posėdžio protokolas Ministerijos 2015 m. gruodžio 29 d. raštu Nr. (1.1.36-25) 10-11713 „Dėl posėdžio protokolo“ buvo persiųstas [Pareiškėjai]. [...].“

6.20. „Norėdama dirbti Lietuvos Respublikoje pagal vaistininko profesiją, [Pareiškėja] turėtų Ministerijai pateikti dokumentą, įrodantį Jungtinėje Karalystėje įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją – [Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo] 3 priedo 3.6.2 papunktyje nurodytą Jungtinėje Karalystėje įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją įrodantį sertifikatą „Certificate of Registered Pharmaceutical chemist“ ar kitoje valstybėje narėje įgytą profesinę kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą bei kitus dokumentus, nurodytus Vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją ar laikinai ir kaltais teikti vaistininko paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo [...] 12 punkte. Pateikus minėtus

dokumentus, [Pareiškėjai] galėtų būti taikoma vaistininko profesinės kvalifikacijos, įgytos kitoje valstybėje narėje, pripažinimo procedūra. Tuo atveju, jei [Pareiškėja] turėtų LSMU arba VU išduotą diplomą, patvirtinantį įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją, jo pripažinti nereikėtų, ji galėtų kreiptis į Valstybinę vaistų kontrolės tarnybą prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, prašydama išduoti vaistininko praktikos licenciją. [...].“

6.21. „[...], ar įskaityti [Pareiškėjos] LSMU atliktą 18 kreditų farmacinę praktiką, galėtų vertinti Jungtinės Karalystės kompetentinga institucija. Bendraujant su [Pareiškėja] telefonu ir elektroniniu paštu jai buvo siūlyta pateikti Jungtinės Karalystės kompetentingai institucijai LSMU atliktos praktikos patvirtinimo pažymėjimą ir kreiptis į ją su prašymu užskaityti praktiką ir paskirti vertinimo laiką. Tačiau Pareiškėja kreiptis į Jungtinės Karalystės kompetentingą instituciją griežtai atsisakė. [...].“

6.22. „Pakartotinai į Ministeriją dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo [Pareiškėja] nesikreipė ir naujų duomenų nepateikė.“

7. Iš Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos (toliau vadinama – Švietimo ir mokslo ministerija) pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

7.1. „[...]. [...] išskiriami du pagrindiniai kvalifikacijų pripažinimo tipai: akademinis ir profesinis. Akademinis pripažinimas nustato, ar kvalifikacija iš esmės tenkina atitinkamai kvalifikacijai Lietuvoje keliamus reikalavimus. Profesinis pripažinimas nustato, ar kvalifikacija atitinka tam tikrai profesinei veiklai keliamus reikalavimus. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai ta pati kvalifikacija toje pat šalyje gali būti pripažinta tinkama akademiniai, bet netinkama (ar iš dalies tinkama) profesinei veiklai ir atvirkščiai, nes jas reglamentuoja skirtingi tarptautiniai ir nacionaliniai teisės aktai bei juose numatytos funkcijos atliekamos skirtingų institucijų. [...].“

7.2. „Nors Lietuvoje [Pareiškėja] dar atliko 6 mėnesių praktiką Lietuvos sveikatos mokslų universitete ir gavo pažymėjimą, tačiau pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius vaistininko profesijos pripažinimą, jo nepakanka vaistininko profesinei kvalifikacijai pripažinti, nes reikalinga Lietuvos Respublikoje įgyta profesinė kvalifikacija, t. y. reikia baigti Lietuvos aukštosiose mokyklose organizuojamas farmacijos krypties studijas ir gauti šių studijų baigimo diplomą. [...].“

7.3. „Akademinio išsilavinimo sąvoka nėra apibrėžta, taip pat nėra aprašyta, kas sudaro farmacijos studijų krypties akademinį išsilavinimą. [...] profesinio išsilavinimo sąvoka nėra apibrėžta, taip pat nėra aprašyta, kas sudaro farmacijos studijų krypties profesinį išsilavinimą.“

7.4. „[...] pagal Farmacijos studijų krypties aprašo, [...], 6.2 papunktį, baigus vientisąsias farmacijos studijų krypties studijų programas, įgyjamas aukštasis universitetinis išsilavinimas ir farmacijos magistro kvalifikacinis laipsnis, liudijamas magistro diplomu. [...]. Pagal minėto aprašo 11 punktą farmacijos studijų krypties vientisųjų studijų programa skirta pagrindinės krypties studijoms, kurias baigus suteikiamas krypties magistro laipsnis ir vaistininko kvalifikacija. Farmacijos studijų krypties magistro laipsnis liudija pasirengimą vykdyti farmacinę veiklą, mokslinius tyrimus ir tęsti universitetines studijas pasirinktos specialybės doktorantūroje. Pagal minėto aprašo 14 punktą vaistininko formalios kvalifikacijos įrodymas turi patvirtinti, kad baigtos bent penkerių metų trukmės vaistininkų rengimo studijos, apimančios minimalius reikalavimus: ketverių metų trukmės teorinį ir praktinį rengimą pagal nuolatinę studijų formą universitete; šešių mėnesių praktiką visuomenės vaistinėje arba ligoninės vaistinėje, prižiūrint farmacinės veiklos vadovui. Minėtame apraše nėra apibrėžtas akademinis ir profesinis farmacijos studijų krypties išsilavinimas.“

7.5. „[...] [Švietimo ir mokslo ministerijos nuomone], [Pareiškėja] galėtų įgyti profesinę kvalifikaciją, jeigu būtų priimta į Lietuvos aukštąją mokyklą, kurioje yra vykdomos farmacijos krypties studijos, o jos studijų rezultatai, gauti užsienio aukštojoje mokykloje, taip pat praktika, kurią ji atliko Lietuvos sveikatos mokslų universitete, būtų įskaityti. Jeigu ji atsiskaitytų ir gautų

įvertinimą už dalykus, kurie yra reikalaujami Lietuvos aukštojoje mokykloje, tai jai būtų išduotas aukštojo mokslo diplomas, liudijantis kvalifikacinį laipsnį ir profesinę kvalifikaciją. [...].“

8. Iš *Studijų kokybės vertinimo centro (toliau vadinama – Centras)* pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

8.1. „[...] Akademinio pripažinimo procedūros metu yra vertinama, kurio lygmens kvalifikacijai, teikiama Lietuvoje, ji gali būti lygiavertė, t. y. ar tai bakalauro, ar profesinio bakalauro, ar magistro lygmens kvalifikacija. Akademinio pripažinimo sprendimas gali būti naudojamas siekiant dirbti, studijuoti ar siekiant kitų tikslų, kurie reikalauja tam tikro išsilavinimo lygmens. Tačiau akademinio pripažinimo sprendimai negarantuoja priėmimo į studijas ar darbą. Siekiant studijuoti ar dirbti, aukštosios mokyklos, darbdaviai ar kitos kompetentingos institucijos gali kelti specifinius ir (ar) papildomus reikalavimus.“

8.2. „Jei norima dirbti pagal reglamentuojamas profesijas (pvz., medicinos gydytoju, odontologu, vaistininku, mokytoju bei kt.), reikia atlikti kvalifikacijos profesinį pripažinimą ir gauti kompetentingos institucijos licenciją. Pažymėtina, kad Centras atlieka užsienio aukštojo mokslo pirmos ir antros pakopos kvalifikacijų (suteiktų laipsnių ar suteiktų laipsnių kartu su kvalifikacijomis) akademinį pripažinimą, tuo tarpu profesinį pripažinimą kiekvienos reglamentuojamos profesijos atveju atlieka skirtingos institucijos [...]. [...]“

8.3. „Vaistininko profesija Lietuvoje yra reglamentuojama ir, Centro duomenimis, reikalavimai norint ta profesija verstis, yra reguliuojami specialiais Europos Sąjungos dokumentais (direktyvomis) bei nacionaliniais teisės aktais, kurie su tomis direktyvomis yra suderinti. Reikalavimai Farmacijos studijų krypties studijų programoms, kurias rengia ir vykdo Lietuvos Respublikoje veikiančios aukštosios mokyklos, nustatomi Farmacijos studijų krypties apraše, patvirtintame 2015 m. liepos 23 d. Švietimo ir mokslo ministro įsakymo Nr. V-802 (toliau - Aprašas). [...]“

8.4. „Kas Lietuvoje laikoma vaistininko formalia kvalifikacija, yra apibrėžiama Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedo 3.6.2 papunktyje. [...] Jei išsilavinimas įgytas Jungtinėje Karalystėje, remiantis minėtu įstatymu, reikalaujama šio formalios vaistininko kvalifikacijos įrodymo – „Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist“.

8.5. „[...] Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau - LSMU) pažymėjimu patvirtinama, kad asmuo baigė atitinkamos apimties modulį „Farmacijos praktika“, kuriuo vaistininko kvalifikacija, vadovaujantis Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais, negali būti suteikta.“

8.6. „Centro nuomone, remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, LSMU nėra suteikti įgaliojimai spręsti klausimų dėl reikalavimų atitikimo norint verstis reglamentuojama vaistininko profesine kvalifikacija. Tokie įgaliojimai, vadovaujantis Vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją ar laikinai ir kartais teikti vaistininko paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašu [...], yra suteikti [Ministerijai]. Šiuo aprašu [Ministerija] taip pat yra įgaliota atlikti vaistininko kvalifikacijos profesinį pripažinimą.“

8.7. „[...] [...] aukštosios mokyklos turi diskreciją nustatyti tiek priėmimo į studijas, tiek studijų rezultatų įskaitymo tvarką. Atkeiptinas dėmesys, kad aukštosios mokyklos studijų rezultatų įskaitymo tvarka turi būti parengta vadovaujantis Studijų rezultatų įskaitymo tvarka, patvirtinta Švietimo ir mokslo ministro 2003 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. ISAK-1603. LSMU atveju šiuos klausimus reglamentuoja šio universiteto Senato 2015 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 54-04 patvirtintas Studijų reglamentas.“

8.8. „Centro nuomone, Centro sprendimas dėl kvalifikacijos akademinio pripažinimo neužkerta kelio asmeniui stoti ir aukštajai mokyklai jį priimti į tam tikrų studijų dalykų studijas (nepriklausomai nuo to, ar tai yra tos pačios studijų krypties, ar kitokios studijų krypties studijos) ar

įskaityti asmens pasiektus studijų rezultatus kaip dalį studijų, siekiant įgyti aukštojo mokslo kvalifikaciją.“

8.9. „[...] [...] Lietuvos Respublikos teisės aktai, reguliuojantys švietimo sritį, nenumato tokių sąvokų kaip „akademiniškas išsilavinimas“ ar „profesinis išsilavinimas“. Priklausomai nuo to, kurio lygmens kompetencijos įgyjamos, išsilavinimas skirstomas į pradinį, pagrindinį, vidurinį, aukštąjį (Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas). Mokymas pagal profesinio mokymo programas įvardijamas kaip profesinis mokymas (Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas). Bet kurios studijų krypties (įskaitant ir farmacijos krypties) studijos yra skirtos parengti asmenį tiek tolesnei tiriamajai (mokslinei), tiek ir profesinei veiklai, t. y. studijos susideda iš teorinio ir profesinio parengimo. [...].“

8.10. „Apraše aiškiai nurodoma, kad Lietuvoje baigus farmacijos krypties vientisąsias studijas, suteikiamas magistro laipsnis ir vaistininko kvalifikacija (11 p.), kad farmacijos krypties studijų turinį sudaro teorinė sritis ir profesinė sritis (18 p.), taip pat apibrėžiami bendrieji ir specialieji studijų rezultatai (21 p.), nurodoma, ką patvirtina formali vaistininko kvalifikacija (14 p.). Pagal Aprašą, nustatytų minimalių reikalavimų įvykdymą turi patvirtinti suteikta formali vaistininko kvalifikacija, t. y. asmens pasiekti rezultatai de facto gali atitikti vaistininko kvalifikacijai nustatytus minimalius reikalavimus, tačiau de jure nustatytas reikalavimas turėti išsilavinimo dokumentą, formaliai liudijanti tokios kvalifikacijos suteikimą.“

8.11. „[...] Centro nuomone, viena iš galimybių asmeniui dirbti vaistininku, yra Lietuvoje įgyti aukštojo mokslo diplomą, liudijantį formaliai suteiktą vaistininko kvalifikaciją arba Jungtinėje Karalystėje įgyti aukščiau minėtą kvalifikaciją - Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist. Tačiau, [...], dėl asmens turimų galimybių verstis vaistininko praktika, teisinio reguliavimo tobulinimo ir panašius išaiškinimus yra kompetentinga teikti [Ministerija]. [...].“

8.12. „[...] LSMU studijų programos *farmacija* (valstybinis kodas - 601B20001) (toliau - Programa) vertinimas paskutinį kartą buvo atliktas 2011 m. Pagal laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašą, programą turi sudaryti bendrieji universitetinių studijų dalykai, bendrieji universitetinių studijų dalykai, kuriems priskiriama ir praktika, bei baigiamojo darbo rengimas ir gynimas. Vientisųjų studijų programose ne mažiau kaip 18 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. - 12) kreditų skiriama praktikoms. Apibendrinant, [...] studijų dalykai programose į „akademinius“ ar „profesinius“ nėra skirstomi.“

8.13. „[...] aukštųjų mokyklų veiksmai įgyvendinant vertinimo išvadose nurodytas rekomendacijas paprastai įvertinami kito vertinimo metu. Šiuo atveju, Programos vertinimas numatomas 2017 m. antrąjį pusmetį. Paprastai tarpiniai vertinimai tarp dviejų vertinimų nėra numatyti. LSMU savo ataskaitos apie atliktus Programos pakeitimus Centrai nepateikė. Vykdamas paskesnę po vertinimų veiklą, aukštosios mokyklos raginamos savanoriškai skelbti informaciją apie studijų programų tobulinimą. Savianalizės, kurios pagrindu vyks Programos vertinimas, pateikimas Centrai numatytas iki 2017 m. birželio 30 d.“

9. Iš Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau vadinama – Tarnyba) pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

9.1. „[...] Tarnyba informuoja, kad 2015 m. gegužės 30 d. gavo [Pareiškėjos] [...] paraišką išduoti vaistininko praktikos licenciją [...].“

9.2. „[...] Tarnyba, išnagrinėjusi Pareiškėjos pateiktus dokumentus, nustatė, kad Pareiškėja išsilavinimą įgijo ne Lietuvoje, todėl, vadovaujantis Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. V-1012 (toliau - Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklės), 3-8 papunkčiu, ji privalo pateikti vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimą Lietuvos Respublikoje patvirtinanti dokumentą. [...].“

9.3. „[...] Tarnyba informuoja, kad vaistininko praktikos licencijų išdavimo pagrindus ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Farmacijos įstatymo (toliau - FI) 4 straipsnis ir Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklės. [...] Pareiškėjos pareiga šalia visų kitų nurodytų dokumentų buvo pateikti du profesinę kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus - 1) studijų baigimo diplomą ir 2) vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimą Lietuvos Respublikoje patvirtinantį dokumentą (nes pateiktasis su paraiška universitetinių studijų diplomą buvo gautas ne Lietuvos Respublikoje). Jeigu Pareiškėja būtų įgijusi vaistininko profesinę kvalifikaciją Lietuvoje, tokiu atveju užtektų tik universitetinių farmacijos studijų baigimo diplomo. Vaistininko praktikos licencijų išdavimą reglamentuojantys teisės aktai neaptaria specifinių situacijų, kai akademinė kvalifikacija įgyjama ne Lietuvos Respublikoje, o profesinė kvalifikacija - Lietuvoje. Tačiau asmuo, norintis gauti vaistininko licenciją, privalo visais atvejais pateikti [...] universitetinių farmacijos studijų baigimo diplomą (profesinę kvalifikaciją įrodantį dokumentą), patvirtinantį, kad asmuo baigė universitetinių ar joms prilygintų farmacijos studijų programą. [...]“

9.4. „[...] vaistininko profesija yra įtraukta į Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą reglamentuojamų profesijų sąrašą, todėl jai yra taikomos šio įstatymo nuostatos. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 59 straipsnio 2 dalies 9 punktu, reglamentuojamų profesijų sąrašą yra detalizavęs ir patvirtinęs Lietuvos Respublikos ūkio ministras savo 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 4-486, o šio sąrašo 33 punkte taip pat yra nurodęs vaistininko profesiją. Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas yra taikomas reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo teisiniams santykiams Lietuvoje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, asmuo turi teisę dirbti pagal įgytą profesinę kvalifikaciją, kai ji yra pripažįstama kompetentingos institucijos Lietuvoje. [...]“

9.5. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, tam tikri įstatyme nurodyti dokumentai yra automatiškai pripažįstami kaip formalūs profesinės kvalifikacijos įrodymai, tačiau net ir automatinio pripažinimo atvejais sprendimą priima kompetentinga institucija. Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedo 3.6.2 papunktyje lentelės 28 eilutėje nurodoma, kad automatinio pripažinimo principas Jungtinėje Karalystėje įgytai vaistininko profesinei kvalifikacijai gali būti taikomas, kai yra pateikiamas „Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist“. [...] Pripažindama vaistininko profesinę kvalifikaciją, [Ministerija] vadovaujasi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-389 „Dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją ar laikinai ir kartais teikti vaistininko paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tarnybai nėra suteikta teisė vertinti ir/ar pripažinti užsienio valstybėse įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją. Tai darydama Tarnyba viršytų savo įgaliojimus.“

9.6. „Pareiškėja, teikdama dokumentus Tarnybai dėl vaistininko praktikos licencijos išdavimo, pateikė šiuos kvalifikaciją rodančius dokumentus: Hadersfildo (Huddersfield) universiteto pažymą apie suteiktą farmacijos magistro laipsnį (su vertimu), Studijų kokybės vertinimo centro 2014 m. liepos 23 d. išduotą pažymą „Dėl kvalifikacijos akademinio pripažinimo“, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto 2015 m. gegužės 27 d. išduotą pažymėjimą [...] apie 2014/2015 m. šiame universitete studijuotą dalyką „Farmacijos praktika“ ir [Ministerijos] 2014 m. rugsėjo 3 d. rašto Nr. (11.36-25)4-3402 kopiją. Tarnyba, išnagrinėjusi šiuos dokumentus, nustatė, kad Studijų kokybės vertinimo centras pripažino Pareiškėjos kvalifikaciją pagal Hadersfildo universiteto išduotą diplomą, tačiau pabrėžė, kad šis akademinis pripažinimas nereiškia kvalifikacijos profesinio pripažinimo, kurį šiuo konkrečiu atveju turi atlikti kompetentinga institucija, t. y. [Ministerija]. [...] Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto 2015 m. gegužės 27 d. išduotas pažymėjimas [...] apie

2014/2015 m. apie šiame universitete studijuotą dalyką „Farmacijos praktika“ nėra [...] universitetinių farmacijos studijų baigimo diplomas, o tik pažyma apie išklaustyta kursą (atliktą praktiką), todėl Tarnyba negali išduoti vaistininko praktikos licencijos šios pažymos pagrindu. Atsižvelgdama į nustatytą teisinį reguliavimą ir faktines aplinkybes, Tarnyba informavo Pareiškėją apie trūkstamus dokumentus vaistininko praktikos licencijai išduoti, o Pareiškėjai jų nepateikus, paraiškos nagrinėjimą nutraukė (Tarnybos 2015 m. birželio 3 d. raštas Nr. (1.22)2R4-644 ir 2015 m. liepos 3 d. raštas Nr. (1.22)2R4-774). Pareiškėjai pateikus trūkstamus dokumentus – [...] universitetinių farmacijos studijų baigimo diplomą ir [Ministerijos] sprendimą dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo (jei profesinė kvalifikacija įgyta ne Lietuvoje) - Tarnyba galėtų atnaujinti paraiškos nagrinėjimą. [...].“

9.7. „[...] Tarnyba Farmacijos fakulteto 2015 m. gegužės 27 d. išduotos pažymos [...] nevertina kaip lygiavertį universitetinių farmacijos studijų baigimo diplomui bei nelaiko tinkamu dokumentu, patvirtinančiu, jog Pareiškėja įgijo vaistininko profesinę kvalifikaciją Lietuvoje. Tarnyba nėra įgaliota vertinti ne Lietuvoje įgytos profesinės kvalifikacijos dokumentus, todėl ji vadovaujasi kompetentingos institucijos [Ministerijos] sprendimais pripažinti ne Lietuvoje įgytą profesinę kvalifikaciją. [...].“

9.8. „[...] Lietuvoje vaistininko profesinė kvalifikacija yra įgyjama baigus atitinkamo rengimo (farmacijos) universitetines studijas aukštojoje mokykloje. Farmacijos studijų krypties aprašas [...] nustato, kad „*Farmacijos studijų krypties vientisųjų studijų programa skirta pagrindinės krypties studijoms, kurias baigus suteikiamas krypties magistro laipsnis ir vaistininko kvalifikacija*“ (11 punktas). Remiantis šia nuostata, visų Lietuvos aukštųjų mokyklų (rengiančių vaistininkus) išduodamuose diplomuose yra nuoroda ne tik į įgytą aukštojo mokslo kvalifikaciją, bet ir suteiktą vaistininko profesinę kvalifikaciją. Ar vieno kurso išklausymas, kaip tai pažymima Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto 2015 m. gegužės 27 d. išduotame pažymėjime [...], yra ir visų universitetinių vientisųjų farmacijos studijų programos užbaigimas - gali pasisakyti tik vaistininkus rengianti aukštoji mokykla, palyginusi ir įvertinusi šiuo konkrečiu atveju Jungtinėje Karalystėje ir Lietuvoje akredituotas vaistininkų rengimo programas. [...].“

9.9. „Tarnybos nuomone, Pareiškėja turėtų įgyti profesinę kvalifikaciją Jungtinėje Karalystėje arba pabaigti studijas kurioje nors Lietuvos aukštojoje mokykloje ir gauti dokumentą, patvirtinanti įgytą aukštąjį išsilavinimą bei suteiktą vaistininko profesinę kvalifikaciją. Pastaruoju atveju Pareiškėja turėtų kreiptis į aukštąją mokyklą Lietuvoje, rengiančią vaistininkus.“

9.10. „[...] vaistininko praktikos licencijos turėjimas suteikia teisę asmeniui dirbti vaistininku vaistinėje, taip pat vaistinės farmacinės veikios vadovu arba farmacinės veiklos vadovu, atsakingu už didmeninį platinimą bei kvalifikuotu asmeniu, atsakingu už gamybą ir (ar) importą. Tačiau vaistininko praktikos licencijos neturėjimas neužkerta kelio dirbti kitą darbą mažmeninio ir (ar) didmeninio platinimo įmonėse, arba gamybos įmonėse, kuriam dirbti yra reikalingas farmacinis išsilavinimas, bet nereikalinga vaistininko profesinė kvalifikacija. [...].“

9.11. Tarnyba, gavusi [Seimo kontrolieriaus 2016-09-21 raštą Nr. 4D-2016/1-1135/3D-2668], vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 2 punktu, pradėjo administracinę procedūrą, kurios metu nagrinėjo Tarnybos atsakingų tarnautojų ir/ar darbuotojų veiksmus ir/ar neveikimą. Administracinės procedūros metu nustatyta, kad Tarnybos atsakingi tarnautojai ir/ar darbuotojai nepažeidė teisės aktų atsakydami išduoti vaistininko praktikos licenciją. Pareiškėja apie administracinės procedūros vykdymą informuota raštu [...].“

10. Iš Lietuvos sveikatos mokslų universiteto pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

10.1. „[...]. Farmacijos įstatymas nustato, kad „*vaistininkas - asmuo, įgijęs vaistininko profesinę kvalifikaciją ir farmacijos magistro kvalifikacinį laipsnį [...]*“ (2 str. 53 d.). Taigi įstatymu įtvirtinta, kad vaistininku gali vadintis ir atitinkama veikla verstis asmuo, kai yra dvi sąlygos: vaistininko profesinė kvalifikacija bei farmacijos magistro kvalifikacinis laipsnis. Kitaip tariant, vien farmacijos magistro kvalifikacinis laipsnis yra būtina, tačiau nepakankama sąlyga tapti vaistininku. Farmacijos įstatymo 4 str. 3 d. 9 p. nustato, kad „*asmuo turi vaistininko profesinę kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas. Asmens, baigusio universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas ne Lietuvos Respublikoje, vaistininko profesinė kvalifikacija turi būti pripažinta vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnio nuostatomis*“. Taigi, kai asmuo baigia farmacijos studijas Lietuvos Respublikoje, jis įgyja ir profesinę kvalifikaciją. Tuo tarpu asmens, baigusio universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas ne Lietuvos Respublikoje, vaistininko profesinė kvalifikacija gali būti tik pripažinta. Kitaip tariant: 1) profesinė kvalifikacija negali būti sutapatinama su atitinkamos krypties išsilavinimu; 2) Lietuvos Respublikoje vaistininko profesinė kvalifikacija įgyjama baigus universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas Lietuvos Respublikoje; 3) pripažinta gali būti tik įgyta profesinė kvalifikacija (atitinkamai - neįgyta kvalifikacija negali būti pripažinta). [...].“

10.2. „Atkreiptinas dėmesys, kad [2013-11-20 Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/55/ES] nustato, kad „*asmenys, įgiję profesinę kvalifikaciją, kuri yra pripažįstama pagal šią direktyvą, negali tokio pripažinimo naudoti siekdami įgyti savo valstybėje narėje teisių, skirtingų nei tos, kurios pripažįstamos įgijus kvalifikaciją toje valstybėje narėje, nebent jie pateikia įrodymų, kad priimančioje valstybėje narėje jie įgijo papildomą profesinę kvalifikaciją*“. Kitaip tariant, keičiant rezidavimo valstybę, negalima nei palengvinti kvalifikacijos įgijimo procedūros (pvz. pasirinkti trumpesnes studijas vienoje valstybėje narėje ir trumpesnę praktiką kitoje), nei įgyti daugiau veiklos teisių per profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrą.“

10.3. „[Pareiškėja] negali dalyvauti profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrose, kadangi dar nėra nei vienoje valstybėje jos įgijusi. [...]. Taigi, [Pareiškėja] turi pasirinkti, kurią nacionalinę procedūrą įvykdyti - užbaigti pradėtą Jungtinėje Karalystėje ar įvykdyti studijas Lietuvos Respublikoje. Pažymėtina, kad nors Pareiškėjai į studijas Lietuvos Respublikoje reikėtų stoti nuo I kurso, tačiau dalis jos jau Jungtinės Karalystės aukštojoje mokykloje klausytų dalykų galėtų būti įskaityti, taip pat neabejotinai būtų įskaityta Lietuvos sveikatos mokslų universitete atlikta praktika. Įskaitymo procedūra leistų sutrumpinti studijų trukmę ir sumažinti studijų kainą.“

10.4. „Taip pat atkreipiame dėmesį į šias aplinkybes:

1. [Pareiškėja] kreipėsi į LSMU su konkrečiu prašymu - būti priimta klausytoja į Farmacijos fakulteto Farmacijos studijų programą atlikti 6 mėn. praktiką vaistinėje.

2. Vaistininko profesinę kvalifikaciją patvirtinantis dokumentas, kurį išduoda LSMU, yra universitetinių studijų baigimo diplomas. Jis įteikiamas universitetinių farmacijos studijų absolventams, sėkmingai apgynusiems magistro baigiamąjį darbą ir išlaikiusiems baigiamąjį egzaminą. Atsižvelgiant į tai, LSMU 2015-05-27 pažymėjimas [...] negali būti prilygintas vaistininko profesinę kvalifikaciją įrodančiam dokumentui.

3. [Pareiškėjos] atlikta 18 kreditų farmacijos praktika atitinka Farmacijos studijų krypties aprašo 40 punkte reglamentuojamą vientisųjų studijų programos praktiką. [...].“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

11. Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos įstatymai bei kiti teisės aktai:

11.1. **Istatymai:**

11.1.1. 2013-11-20 Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/55/ES reglamentuojama:

„Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba, atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 46 straipsnį, 53 straipsnio 1 dalį ir 62 straipsnį, atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą, teisėkūros procedūra priimamo teisės akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams, atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę (1), laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros (2), kadangi: [...]; 2010 m. spalio 27 d. patvirtintoje 2010 m. ES pilietybės ataskaitoje „Kliūčių ES piliečių teisėms šalinimas“ pabrėžiama, **kad reikia mažinti su profesinių kvalifikacijų pripažinimu susijusią biurokratinę naštą**; [...]; **siekiant stiprinti vidaus rinką bei skatinti laisvą specialistų judėjimą**, kartu užtikrinant veiksmingesnę ir skaidresnę profesinių kvalifikacijų pripažinimo procesą, [...]; nesant suderintų būtiniausių rengimo reikalavimų, kad būtų galima užsiimti reglamentuojama profesija pagal bendrąją sistemą, **priimančioji valstybė narė turėtų ir toliau turėti galimybę taikyti kompensacinę priemonę**. Tokios priemonės turėtų būti proporcingos, ir visų pirma turėtų būti atsižvelgta į žinias, **įgūdžius ir kompetencijas, kurias pareiškėjas įgijo per savo profesinę patirtį arba mokydamasis pagal mokymosi visą gyvenimą principą, tuo tikslu oficialiai patvirtintus atitinkamos įstaigos**. Sprendimas dėl kompensacinės priemonės taikymo turėtų būti deramai pagrįstas, kad pareiškėjas geriau suprastų savo padėtį ir galėtų kreiptis dėl teisminės peržiūros nacionaliniuose teismuose pagal Direktyvą 2005/36/EB; [...]; **priėmė šią Direktyvą** [...].“

44 straipsnio 2 dalis – „Vaistinininko formalios kvalifikacijos įrodymu turi būti patvirtinama, kad užbaigtas bent penkerių metų trukmės rengimas, kuris papildomai gali būti išreikštas lygiaverčiais ECTS kreditais, apimantis bent: a) ketverių metų trukmės nuolatinį teorinį ir praktinį rengimą universitete ar aukštojoje mokslo institucijoje, kurios lygis pripažintas kaip lygiavertis, arba kurią prižiūri universitetas; b) po teorinio ir praktinio rengimo ar jo metu atliktą šešių mėnesių praktiką visuomenei skirtoje vaistinėje arba ligoninėje, prižiūrint tos ligoninės farmacijos skyriui. [...].“

55a straipsnis – „1. Jei užsiimti reglamentuojama profesija kilmės valstybėje narėje leidžiama tik baigus profesinę praktiką, kilmės valstybės narės kompetentinga institucija, nagrinėdama prašymą suteikti leidimą užsiimti reglamentuojama profesija, pripažįsta kitoje valstybėje narėje atliktą profesinę praktiką su sąlyga, kad praktika atitinka 2 dalyje nurodytas paskelbtas gaires, bei atsižvelgia į trečiojoje šalyje atliktą profesinę praktiką. Vis dėlto valstybės narės gali nacionalinės teisės aktuose nustatyti pagrįstą profesinės praktikos dalies, kurią galima atlikti užsienyje, trukmės apribojimą. 2. Profesinės praktikos pripažinimas nepakeičia nustatytų reikalavimų išlaikyti egzaminą tam, kad būtų suteikta teisė užsiimti aptariama profesija. **Kompetentingos institucijos paskelbia profesinės praktikos, kuri atliekama kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje, organizavimo ir pripažinimo gaires**, visų pirma dėl profesinės praktikos vadovo vaidmens.“

11.1.2. 2004-04-29 Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/38/EB reglamentuojama:

„1) Sąjungos pilietybė kiekvienam Sąjungos piliečiui suteikia pirminę ir asmeninę teisę laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, taikant Sutartyje ir jai vykdyti patvirtintose priemonėse nustatytus apribojimus ir reikalavimus.“

„(2) Laisvas asmenų judėjimas sudaro vieną iš pagrindinių vidaus rinkos, kuri yra teritorija be vidaus sienų, kurioje laisvė užtikrinta pagal Sutarties nuostatas, laisvių.“

11.1.3. *Konstitucijoje* nustatyta:

29 straipsnis – „Įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.“

48 straipsnio 1 dalis – „Kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą [...].“

11.1.4. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnio 1 dalis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

11.1.5. *Mokslo ir studijų įstatyme* nustatyta:

17 straipsnio 1 dalis – „Studijų kokybės vertinimo centras yra valstybės biudžetinė įstaiga. Šį centrą steigia ir jo nuostatus tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija. Studijų kokybės vertinimo centro pagrindiniai uždaviniai yra: [...]; 2) kurti palankias laisvo asmenų judėjimo sąlygas organizuojant ir vykdant užsienio institucijose įgytų, su aukštuoju mokslu susijusių kvalifikacijų vertinimą ir (arba) pripažinimą Lietuvoje ir atliekant kitas Vyriausybės nustatytas funkcijas.“

51 straipsnio 6 dalis – „Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinį pripažinimą Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka Studijų kokybės vertinimo centras, Lietuvos mokslo taryba ir Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliotosios aukštosios mokyklos.“

11.1.6. *Farmacijos įstatyme (aktuali redakcija)* nustatyta:

2 straipsnio 53 dalis – „**Vaistininkas** – asmuo, įgijęs vaistininko profesinę kvalifikaciją ir farmacijos magistro kvalifikacinį laipsnį, arba Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka jam prilygintas asmuo.“

3 straipsnis – „1. Lietuvos Respublikoje galioja Lietuvos Respublikos aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų išduoti farmacijos studijų diplomai, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažinti kitose valstybėse išduoti farmacijos studijų diplomai, liudijimai ir kiti profesinę kvalifikaciją įrodantys dokumentai, jeigu jie atitinka Europos Sąjungoje galiojančius minimalius farmacijos studijų programų farmacijos specialistams reikalavimus. 2. Užsienio valstybėse įgytą vaistininko ar vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) profesinę kvalifikaciją (pasirengimą bei patirtį) vertina ir pripažįsta Vyriausybės įgaliota institucija.“

4 straipsnis – „1. Vaistininkas gali eiti vaistininko pareigas vaistinėje ar vykdyti vaistinės farmacinės veiklos vadovo ar farmacinės veiklos vadovo, atsakingo už didmeninį vaistinių preparatų platinimą (toliau – farmacinės veiklos vadovas, atsakingas už didmeninį platinimą), pareigas tik turėdamas vaistininko praktikos licenciją. 2. Vaistininko praktikos licenciją išduoda, patikslina, sustabdo ir panaikina jos galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba, vadovaudamasi šiuo įstatymu ir sveikatos apsaugos ministro patvirtintomis Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklėmis. 3. Asmuo, norintis gauti vaistininko praktikos licenciją, turi atitikti šiuos reikalavimus: [...]; 3) asmuo turi vaistininko profesinę kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas. Asmens, baigusio universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas ne Lietuvos Respublikoje, vaistininko profesinė kvalifikacija turi būti pripažinta vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnio nuostatomis; 4) asmuo sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka ir terminais vertėsi vaistininko praktika, išskyrus sveikatos apsaugos ministro nustatytas išimtis, kai reikalavimas turėti vaistininko praktikos netaikomas; [...]. 4. Asmuo, norintis gauti vaistininko praktikos licenciją, turi Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai pateikti paraišką, kurioje pateikiami sveikatos apsaugos ministro nustatyti duomenys, ir kitus dokumentus, nurodytus Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklėse, įrodančius asmens atitiktį šio straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams. [...].“

11.1.7. *Farmacijos įstatyme (redakcija, galiojusi nuo 2015-05-01 iki 2015-07-01)* buvo reglamentuojama:

4 straipsnio 5 dalis – „Sprendimas dėl licencijos išdavimo ar motyvuotas atsisakymas ją išduoti turi būti pateiktas pareiškėjui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų dokumentų gavimo. Terminas, per kurį pareiškėjas pateikia trūkstamus duomenis, neįskaitomas į sprendimo priėmimo laikotarpį, tačiau, pareiškėjui delsiant juos patikslinti, sprendimas turi būti priimtas ne vėliau kaip per 60 dienų nuo dokumentų gavimo.“

11.1.8. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

2 straipsnio 17 dalis – „**Administracinė paslauga** – viešojo administravimo subjekto veiksmai, apimantys leidimų, licencijų ar dokumentų, kuriais patvirtinamas tam tikras juridinis faktas, išdavimą, asmenų deklaracijų priėmimą ir tvarkymą, asmenų konsultavimą viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais, įstatymų nustatytos viešojo administravimo subjekto informacijos teikimą asmenims, administracinės procedūros vykdymą.“

3 straipsnio 1 dalis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...]; 5) *tarnybinės pagalbos*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektai, rengdami administracinius sprendimus, prirėkus teikia vienas kitam reikalingą informacinę ir kitokią pagalbą; 12) *naujovių ir atvirumo permainingoms principas*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių.“

5 straipsnis – „Pagrindinės viešojo administravimo sritys: [...]; 3) administracinių paslaugų teikimas; [...].“

8 straipsnis– „1. Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos. 2. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka.“

14 straipsnis – „1. Asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. 2. Nagrinėjant asmenų prašymus, Vyriausybės patvirtintų taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja įstatymai, tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys arba vadovaujantis šiais teisės aktais priimti kiti teisės aktai. [...].“

11.1.9. *Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme* nustatyta:

3 straipsnio 2 dalis – „Bendrieji profesinių kvalifikacijų skirtumų kompensavimo kriterijai (bendrosios platformos) – rinkinys tam tikrų kriterijų, pagal kuriuos kompensuojami tam tikros profesinės kvalifikacijos esminiai skirtumai, nulemti įvairiose valstybėse narėse esančių tam tikros reglamentuojamos profesijos rengimo reikalavimų neatitikimo. Tokie esminiai skirtumai nustatomi lyginant rengimo trukmę ir turinį bent dviejuose trečdaliuose valstybių narių, kurios reglamentuoja tą profesiją. [...].“

3 straipsnio 3 dalis – „**Formalios kvalifikacijos įrodymas** – diplomai, pažymėjimai ir kiti dokumentai: 1) išduoti kompetentingų institucijų, kurioms tai pavesta įstatymų ir kitų teisės aktų, ir patvirtinantys, kad įgyta profesinė kvalifikacija, taip pat paprastai valstybėse narėse sėkmingai baigtas profesinio rengimo kursas, [...].“

3 straipsnio 9 dalis – „**Profesinė kvalifikacija** – kvalifikacija, kurią patvirtina formalios kvalifikacijos įrodymas, šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas kompetenciją patvirtinantis dokumentas ir (arba) profesinė patirtis.“

42 straipsnis – „[...]. Vaistininko formalios kvalifikacijos įrodymas turi patvirtinti, kad baigtas bent penkerių metų trukmės vaistininkų rengimas, kuris papildomai gali būti išreikštas lygiaverčiais ECTS kreditais, apimantis šiuos minimalius reikalavimus: 1) ketverių metų trukmės teorinį ir praktinį rengimą pagal nuolatinę studijų formą universitete ar lygiavertėje aukštojo mokslo institucijoje arba prižiūrint universitetui; 2) po teorinio ir praktinio rengimo ar jo metu atliktą šešių mėnesių profesinę praktiką visuomenės vaistinėje arba ligoninės vaistinėje, prižiūrint farmacinės veiklos vadovui. 3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas rengimas turi apimti bent šio įstatymo 3 priedo 3.6.1 papunktyje nurodytą studijų programą. [...].“

3 priedas

3.6.2. Vaistininų formalios kvalifikacijos įrodymai.

„28. **Jungtinė Karalystė/United Kingdom**. Formalios kvalifikacijos įrodymas: Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist. [...].“

11.1.10. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme* nustatyta:

3 *straipsnio 1 dalis* – „Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. [...].“

4 *straipsnis* – Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais: 1) informacijos išsamumo, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija; 2) tikslumo, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją; 3) teisėtumo, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais; [...]; 5) pagalbos, reiškiančios, kad visuomenei teikiama pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją.“

11.1.11. *Teisėkūros pagrindų įstatyme* nustatyta:

3 *straipsnio 2 dalis* – „Teisėkūroje vadovujamasi šiais principais: [...]; 3) *pagarbos asmens teisėms ir laisvėms*, reiškiančiu, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų; 6) *aiškumo*, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas; [...].“

11.1.12. *Vyriausybės įstatyme* nustatyta:

22 *straipsnis* – „Vyriausybė: [...]; 3) įgyvendina Vyriausybės programą, [...], koordinuoja ministerijų ir Vyriausybės įstaigų veiklą; [...]; 6) rengia ir teikia Seimui svarstyti įstatymų ir kitų teisės aktų projektus; [...]; 10) kartu su Respublikos Prezidentu vykdo užsienio politiką; užmezga diplomatinius santykius ir palaiko ryšius su užsienio valstybėmis bei tarptautinėmis organizacijomis; atsižvelgdama į Seimo Užsienio reikalų komiteto rekomendacijas, teikia Respublikos Prezidentui siūlymus dėl Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovų užsienio valstybėse ir prie tarptautinių organizacijų skyrimo bei atšaukimo; [...].“

11.2. Kiti teisės aktai:

11.2.1. Vyriausybės 2008-06-18 nutarime Nr. 637 „Dėl Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo įgyvendinimo“ reglamentuojama:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 5 straipsnio 4 ir 5 dalimis, 17 straipsnio 2 dalimi, 19 straipsnio 3 dalimi, 55 straipsnio 2 dalimi, 58 straipsnio 6 dalimi, 59 straipsnio 1 dalimi, 2 dalies 9 punktu, 60 straipsnio 2 dalimi, 61 straipsnio 3 ir 5 dalimis, 62 straipsnio 1 dalimi, 64 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Paskirti: 1.1. šias kompetentingas institucijas, atsakingas už jų kompetencijai priskirtų reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimą; [...]; 1.1.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją; [...].“

11.2.2. Vyriausybės 1998-07-24 nutarimu Nr. 926 (Vyriausybės 2010-10-13 nutarimo Nr. 1443 redakcija) patvirtintuose *Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatuose* reglamentuojama:

9 *punktas* – „Svarbiausi Sveikatos apsaugos ministerijos veiklos tikslai yra: [...]; 9.3. formuoti valstybės politiką farmacinės ir kitos veiklos (pavyzdžiui, vaistinių preparatų reklama, klinikiniai tyrimai ir panašiai), susijusios su farmacijos produktais, srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą; [...].“

10 *punktas* – „Sveikatos apsaugos ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...]; 10.3.1. rengia farmacinės ir kitos veiklos, susijusios su farmacijos produktais, srities Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus; 10.3.3. pagal kompetenciją nustato farmacinės veiklos reikalavimus; 10.3.4. kontroliuoja,

kaip įgyvendinama valstybės politika farmacinės ir kitos veiklos, susijusios su farmacijos produktais, srityje ministerijai pavaldžiose įstaigose; 10.3.5. organizuoja farmacijos specialistų poreikio planavimą ir kvalifikacijos tobulinimą; [...]; 10.5.11. nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, susijusius su sveikatos apsaugos ministru pavestomis valdymo sritimis, imasi priemonių, kad būtų išspręsti juose keliami klausimai; [...].“

11.2.3. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose *Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (redakcija, galiojusi nuo 2012-07-25 iki 2015-09-01)* buvo reglamentuojama:

41 punktas – „Atsakymai į prašymą parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį: 41.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...].“

11.2.4. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose *Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (aktuali redakcija, galiojanti nuo 2015-09-01)* reglamentuojama:

34 punktas – „Asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje.“

35 punktas – „Jeigu asmens prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų užregistravimo institucijoje, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 34 punkte nustatytą terminą, institucija nedelsdama išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.“

47 punktas – „Atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį: 47.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 47.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...].“

11.2.5. Švietimo ir mokslo ministro 2015-07-23 įsakymu Nr. V-802 patvirtintame *Farmacijos studijų krypties apraše* reglamentuojama:

14 punktas – „Vaistinininko formalios kvalifikacijos įrodymas turi patvirtinti, kad baigtos bent penkerių metų trukmės vaistinininkų rengimo studijos, apimančios šiuos minimalius reikalavimus: 14.1. ketverių metų trukmės teorinį ir praktinį rengimą pagal nuolatinę studijų formą universitete ar lygiavertėje aukštojoje mokykloje arba prižiūrint universitetui; 14.2. šešių mėnesių praktiką visuomenės vaistinėje arba ligoninės vaistinėje, prižiūrint farmacinės veiklos vadovui.“

40 punktas – „Vientisųjų studijų programos praktikos visuomenės arba ligoninės vaistinėje apimtis turi būti ne mažiau kaip 18 studijų kreditų.“

11.2.6. Sveikatos apsaugos ministro 2010-05-04 įsakymu Nr. V-389 (Sveikatos apsaugos ministro 2016-06-30 įsakymo Nr. V-882 redakcija) patvirtintame *Vaistinininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistinininko profesiją ar laikinai ir kartais teikti vaistinininko paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos apraše* reglamentuojama:

2 punktas - „Vadovaudamasi šiuo Tvarkos aprašu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija) vaistinininko profesinę kvalifikaciją pripažįsta: 2.1. pagal Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 3

priedo 3.6.2 papunktyje nurodytus vaistininko formalios kvalifikacijos įrodymus; 2.2. pagal Įstatymo 21 straipsnyje nurodytas vaistininko įgytas teises.“

6 punktas – „Asmuo, įgijęs vaistininko profesinę kvalifikaciją kitoje valstybėje narėje, gali dirbti pagal vaistininko profesiją Lietuvos Respublikoje tik pripažinus vaistininko profesinę kvalifikaciją.“

7 punktas – „Asmuo, kurio vaistininko profesinė kvalifikacija pripažinta, gali dirbti pagal vaistininko profesiją Lietuvos Respublikoje tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiai.“

12 punktas – „Pareiškėjas, siekiantis vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją, arba jo įgaliotas asmuo pateikia Ministerijai tiesiogiai arba per Įstatyme nurodytą Lietuvos Respublikos kontaktinį centrą paraišką (1 priedas) ir toliau nurodytus dokumentus arba jų kopijas (jei pateikiami dokumentų originalai, Ministerija patvirtina jų kopijas, o originalus grąžina pareiškėjui): 12.1. asmens pilietybę įrodantį dokumentą; [...]; 12.3. formalios kvalifikacijos įrodymą (-us); [...]; 12.7. kitus papildomus dokumentus, patvirtinančius vaistininko profesinę kvalifikaciją (jeigu tokie yra); [...].“

15 punktas – „Ministerija patvirtina paraiškos gavimą ir ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo jos gavimo dienos įvertina, ar teisingai užpildyta paraiška, ar pateikti visi reikiami ir galiojantys dokumentai. Jei nustato trūkumų, susijusių su paraiška ir (ar) kartu pateiktais dokumentais, Ministerija raštu apie tai praneša pareiškėjui ir nustato ne ilgesnį kaip 1 mėnesio terminą nuo pranešimo išsiuntimo dienos, per kurį jis turi pašalinti nurodytus trūkumus. Terminas, per kurį pareiškėjas pateikia prašomą informaciją, neįskaitomas į paraiškos ir dokumentų nagrinėjimo laiką.“

16 punktas – „Ministerija, išnaginėjusi pareiškėjo pateiktą paraišką ir dokumentus, turi priimti vieną iš šių sprendimų: 16.1. pripažinti pareiškėjo profesinę kvalifikaciją; 16.2. nepripažinti pareiškėjo profesinės kvalifikacijos, jeigu pareiškėjas per Tvarkos aprašo 15 punkte nustatytą terminą nepašalina Ministerijos nurodytų trūkumų.“

17 punktas – „Ministerija galutinį motyvuotą sprendimą dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo priima kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Tvarkos aprašo 12 punkte nurodytų dokumentų gavimo dienos. Tvarkos aprašo 16.1 arba 16.2 papunkčiuose nurodyti sprendimai įforminami Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu. Apie priimtą sprendimą Ministerija nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoja pareiškėją. Jei priimamas sprendimas nepripažinti pareiškėjo profesinės kvalifikacijos, pranešime turi būti nurodytos tokio sprendimo priėmimo priežastys.“

18 punktas – „Prireikus Ministerija gali kreiptis į kitas institucijas dėl pareiškėjo formalios kvalifikacijos įrodymų ir kitų dokumentų.“

11.2.7. Sveikatos apsaugos ministro 2011-01-13 įsakymu Nr. V-27 patvirtintuose *Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatuose* reglamentuojama:

10 punktas – „Tarnyba, įgyvendindama nurodytus uždavinius, vykdo šias funkcijas: [...]; 10.20. išduoda, patikslina vaistininko praktikos licencijas, sustabdo licencijų galiojimą, panaikina licencijų galiojimą ar galiojimo sustabdymą; [...].“

11.2.8. Sveikatos apsaugos ministro 2006-11-28 įsakymu Nr. V-1012 (Sveikatos apsaugos ministro 2016-12-29 įsakymo Nr. V-1491 redakcija) patvirtintose *Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklėse* reglamentuojama:

4 punktas – „Vaistininkas, norintis gauti licenciją, Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba) pateikia šiuos dokumentus: paraišką vaistininko praktikos licencijai gauti [...]; 4.2. formalios kvalifikacijos įrodymo kopiją. Jei formalios kvalifikacijos įrodymas išduotas kitos valstybės kompetentingos institucijos, pateikiamas jo vertimas į lietuvių kalbą. Vertimas turi būti patvirtintas dokumentus išvertusio vertėjo parašu ir (arba) vertimų biuro antspaudu; 4.3. dokumentą (-us),

patvirtinantį (-ius), kad vaistininkas, norintis gauti licenciją, ne mažiau kaip trejus metus (arba ne mažiau kaip dvejus paskutinius metus) per paskutinius penkerius metus vertėsi vaistininko praktika. Būtina atskirai nurodyti vaistininko praktikos vaistinėje trukmę. [...]. Šiame papunktyje nurodyti dokumentai neteikiami Taisyklių 7 punkte nurodytais atvejais [...]; [...]; 4.5. vaistininkas, norintis gauti licenciją, baigęs universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas ir įgijęs vaistininko profesinę kvalifikaciją ne Lietuvos Respublikoje, turi pateikti dokumentą, patvirtinantį, kad jo vaistininko profesinė kvalifikacija yra pripažinta Lietuvos Respublikoje. Šio dokumento pateikti nereikia, jei vaistininkas, norintis gauti licenciją, iki 2001 m. birželio 14 d. Lietuvos Respublikos teritorijoje teisėtai vertėsi vaistininko praktika; [...].“

6 punktas – „Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba nagrinėja paraiškas vaistininko praktikos licencijai gauti ir išpėja vaistininką, norintį gauti licenciją, apie nustatytus trūkumus Farmacijos įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka ir terminais.“

7 punktas – „Vaistininkui, norinčiam gauti licenciją, reikalavimas turėti vaistininko praktikos netaikomas, jei vaistininkas nori įgyti licenciją praėjus ne daugiau kaip penkeriems metams po profesinės kvalifikacijos Lietuvos Respublikoje įgijimo ar po vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo Lietuvos Respublikoje.“

11.2.9. Vyriausybės 1998-07-21 nutarimu Nr. 914 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintuose Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos nuostatuose reglamentuojama:

7 punktas – „Svarbiausieji Švietimo ir mokslo ministerijos veiklos tikslai yra šie: 7.1. formuoti valstybės politiką formaliojo švietimo (pradinio ugdymo, pagrindinio ugdymo, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo, aukštojo mokslo studijų) ir kvalifikacijų sistemos srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą; [...].“

8 punktas – „Švietimo ir mokslo ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...]; 8.15. vykdo kvalifikacijų suteikimo priežiūrą Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo [...] nustatyta tvarka; [...]; 8.17. tvirtina bendruosius ir specialiuosius reikalavimus (studijų krypties, kryptių grupės arba studijų srities aprašus) pirmosios pakopos, vientisųjų studijų ir magistrantūros studijų programoms; [...]; 8.34. rengia įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus, teikia pasiūlymus dėl atitinkamų įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo ir tobulinimo; [...].“

Teismų praktika

12. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika

12.1. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 2001-07-12 nutarime, be kita ko, yra konstatavęs, jog:

„[...] Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas yra universalus, juo grindžiama visa teisės sistema ir pati Lietuvos Respublikos Konstitucija. Teisinės valstybės principo turinys atsiskleidžia įvairiose Konstitucijos nuostatose ir yra aiškintinas neatsiejamai nuo Konstitucijos preambulėje skelbiamo atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės siekio. Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios bei kitos valstybės institucijos turi veikti remdamosi teise ir pakludamos teisei, kad Konstitucija turi aukščiausią juridinę galią ir kad įstatymai, Vyriausybės nutarimai bei kiti teisės aktai turi atitikti Konstituciją (Konstitucinio Teismo 2000 m. vasario 23 d. nutarimas). [...].

Vienas iš esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų yra *teisinio saugumo principas*. Jis reiškia valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisiųjų santykių subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus bei teisėtus lūkesčius. Principo paskirtis – laiduoti asmens pasitikėjimą savo valstybe ir teise. [...].“

12.2. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 2003-12-30 nutarime, be kita ko, yra konstatavęs, jog:

„[...]. Konstitucijos 29 straipsnyje yra įtvirtintas visų asmenų lygybės įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams principas. Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad tai yra formalios *asmenų lygybės principas*. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio turinį Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad šio principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant. Šis principas įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pačius faktus savavališkai vertinti skirtingai.

Visų asmenų lygybės principas reiškia ir tai, kad atitinkamos rūšies santykių subjektams – visiems vienodais požymiais pasižymintiems asmenims (jų grupėms) turi būti taikomas tas pats įstatymas ar kitas teisės aktas – tas pats vienodas, visiems tos kategorijos subjektams bendras, lygus matas. Vienodai turi būti taikomos tiek materialiosios, tiek proceso teisės normos.

Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeidžiamas, jei tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisintinas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. nutarimas). [...].“

12.3. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 2011-06-23 sprendime, be kita ko, yra konstatavęs, jog:

„[...]. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinio teisinės valstybės principo negalima aiškinti kaip įtvirtinto tik Konstitucijos preambulėje; neatsiejami konstitucinio teisinės valstybės principo elementai yra *teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas*; konstitucinis proporcingumo principas yra vienas iš konstitucinio teisinės valstybės principo elementų. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas (inter alia Konstitucinio Teismo 2005 m. rugpjūčio 23 d., 2010 m. gegužės 28 d., 2010 m. lapkričio 9 d. nutarimai). [...].“

12.4. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 2004-12-13 nutarime, be kita ko, yra konstatavęs, jog:

„[...]. Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; diferencijuotas teisinis reguliavimas turi būti grindžiamas tik atitinkamais teisės aktais reguliuojamų visuomeninių santykių subjektų padėties objektyviais skirtumais; kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, teisės normos turi būti nustatomos iš anksto, teisės aktai turi būti oficialiai skelbiami, jie turi būti vieši ir prieinami; įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti *aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios*, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna, teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius; kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus, teisinis reguliavimas turi būti santykinai stabilus; teisės aktais negalima reikalauti neįmanomų dalykų (*lex non cogit ad impossibilia*); teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų galiojimas atgal neleidžiamas (*lex retro non agit*), nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (*lex benignior retro agit*); [...].

[...] pagal Konstituciją su žmogaus teisių ir laisvių turinio apibrėžimu ar jų įgyvendinimo garantijų įtvirtinimu susijusį teisinį reguliavimą galima nustatyti tik įstatymu. [...].“

12.5. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 2013-01-25 nutarime, be kita ko, yra konstatavęs, jog:

„[...] Konstitucinis Teismas, aiškindamas inter alia konstitucinį teisinės valstybės principą, yra pažymėjęs, kad pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi pareigą nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad teisės aktuose nustatytos ir taikomos priemonės būtų proporcingos siekiamam tikslui, neribotų asmens teisių labiau negu būtina teisėtam ir visuotinai reikšmingam tikslui pasiekti (inter alia Konstitucinio Teismo 2011 m. sausio 31 d. nutarimas). [...]“

13. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika

13.1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“

13.2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016-09-16 apžvalgoje (Administracinė jurisprudencija. 2016, 30), be kita ko, nurodyta:

„Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija gerą administravimą įvardija kaip pagrindinę teisę. [...] Administracinės taisyklės turi svarbią reikšmę įgyvendinant teisę, įskaitant ir teisę, susijusią su pagrindinių žmogaus teisių apsauga. Administracinė teisė savaime yra svarbus teisių apsaugos veiksnys. Antai, teisė būti išklaustam ir pareiga surinkti pakankamai informacijos (prieš priimant sprendimą) yra neatsiejama įvairių materialiuju teisių, laiduojamų nacionalinių konstitucijų ir įstatymų, įgyvendinimo dalis. Todėl šios taisyklės gali veikti kaip priemonė tikslui - materialiuju teisių įgyvendinimui konkrečioje situacijoje - pasiekti. [...] Geras administravimas, įtvirtintas kaip asmenų subjektinė teisė, viešojo administravimo subjektus ne tik įpareigoja paisyti teisių reikalavimų, bet taip pat suteikia asmenims šios teisės įgyvendinamumo garantiją jų santykiuose su administraciniais organais (Wakefield 2007, 58-59). [...]“

Tyrimo išvados

14. Atsižvelgiant į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, išvados teikiamos Ministerijos pareigūnų veiksmus vertinant atskirai šiais aspektais:

14.1. dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant probleminius

klausimus, susijusius su vaistininko praktikos licencijos Pareiškėjai išdavimu;

14.1. dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjos paraiškas dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo ir teikiant Pareiškėjai su tuo susijusią informaciją.

*Dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo),
sprendžiant probleminius klausimus, susijusius su vaistininko praktikos
licencijos Pareiškėjai išdavimu*

15. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–10 punktai), į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 11 punkte, į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktiką, nurodytą pažymos 12 punkte, ir į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, nurodytą pažymos 13 punkte, konstatuotina:

15.1. Pareiškėja su skundu kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl Ministerijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), sprendžiant probleminius klausimus, susijusius su vaistininko praktikos licencijos Pareiškėjai išdavimu.

15.2. Dėl Pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierius kreipėsi į Ministeriją, Švietimo ir mokslo ministeriją, Studijų kokybės vertinimo centrą, Valstybinę vaistų kontrolės tarnybą ir į Lietuvos sveikatos mokslų universitetą.

16. Asmenų laisvė judėti ir gyventi Europos Sąjungoje yra kertinis šios sąjungos pilietybės akmuo. Europos Sąjungos pilietybė kiekvienam jos piliečiui suteikia pirminę ir asmeninę teisę laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje. Laisvas asmenų judėjimas sudaro vieną iš pagrindinių vidaus rinkos, kuri yra teritorija be vidaus sienų, laisvių. Nuostatos, kuriomis užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas, yra reglamentuojamos Direktyvoje 2004/38/EB dėl ES piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje. ***Pagrindinis šios direktyvos tikslas – skatinti Europos sąjungos piliečius naudotis savo teise laisvai judėti ir apsigyventi valstybėse narėse, sumažinti administracinius formalumus iki būtinausių dalykų*** (pažymos 11.1.2 punktas). 2013-11-20 Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/55/ES (toliau vadinama Direktyva 2013/55/ES) akcentuojama, jog ***reikia mažinti su profesinių kvalifikacijų pripažinimu susijusią biurokratinę našą, siekiant stiprinti vidaus rinką bei skatinti laisvą specialistų judėjimą, kartu užtikrinant veiksmingesnį ir skaidresnį profesinių kvalifikacijų pripažinimo procesą*** (pažymos 11.1.1 punktas).

Seimo kontrolierius taip pat atkreipia dėmesį į Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalį, kurioje įtvirtinta nuostata, ***kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą***. Vadovaujantis Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintomis nuostatomis, ***įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs***. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio turinį, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, ***kad šio principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant***. Šis principas įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pačius faktus savavališkai vertinti skirtingai (pažymos 12.2 punktas).

17. Pareiškėja skunde Seimo kontrolieriui, be kita ko, nurodė, jog Jungtinėje Karalystėje Huddersfield universitete (toliau vadinama – Universitetas) baigė 4 metų farmacijos studijas ir 2013-07-18 įgijo farmacijos magistro laipsnį. Pareiškėja skunde taip pat pažymėjo, kad Jungtinėje Karalystėje akademinį išsilavinimą sudaro 4 metų studijos universitete, o profesinį išsilavinimą - 12 mėnesių praktika vaistinėje, kuri turi būti suderinta su General Pharmaceutical Council ir teigiamai

įvertinta. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėja Jungtinėje Karalystėje atliko 6 mėnesių trukmės praktiką vaistinėje, kuri General Pharmaceutical Council buvo teigiamai įvertinta, tačiau „*dėl rimtų asmeninių aplinkybių ([...])*“ Pareiškėja turėjo grįžti į Lietuvą ir negalėjo užbaigti likusios 6 mėnesių praktikos vaistinėje Jungtinėje Karalystėje (pažymos 2.2 punktą). Pareiškėja skunde Seimo kontrolieriui taip pat nurodė, kad grįžusi į Lietuvą, ji su Lietuvos sveikatos mokslų universitetu (toliau vadinama – LSMU) sudarė sutartį, kurios pagrindu atliko farmacijos praktiką (pažymos 2.6 punktą). Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjai 2015-05-27 LSMU išdavė pažymėjimą [...] (toliau vadinama - Pažymėjimas) apie LSMU Medicinos akademijos Farmacijos fakultete išklaustą modulį *Farmacijos praktika*.

18. Vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 51 straipsnio 6 dalies nuostatomis, išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, *akademinių pripažinimą* Vyriausybės nustatyta tvarka, be kita ko, atlieka *Studijų kokybės vertinimo centras*. Kaip reglamentuojama to paties teisės akto 17 straipsnio 1 dalies 2 punkte, vienas iš Studijų kokybės vertinimo centro pagrindinių uždavinių yra *kurti palankias laisvo asmenų judėjimo sąlygas organizuojant ir vykdant užsienio institucijose įgytų, su aukštuoju mokslu susijusių kvalifikacijų vertinimą ir (arba) pripažinimą Lietuvoje ir atliekant kitas Vyriausybės nustatytas funkcijas*. Akademinio pripažinimo procedūros metu yra vertinama, kurio lygmens kvalifikacijai, teikiamai Lietuvoje, ji gali būti lygiavertė, t. y. ar tai bakalauro, ar profesinio bakalauro, ar magistro lygmens kvalifikacija. Akademinio pripažinimo sprendimas gali būti naudojamas siekiant dirbti, studijuoti ar siekiant kitų tikslų, kurie reikalauja tam tikro išsilavinimo lygmens (pažymos 8.1 punktą).

Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikta informacija, Studijų kokybės vertinimo centras **2014-07-08** gavo Pareiškėjos prašymą dėl jos ne Lietuvos Respublikoje įgytos kvalifikacijos *akademinio pripažinimo*. Atsižvelgdamas į tai, Studijų kokybės vertinimo centras surašė 2014-07-23 pažymą Nr. KV2-657, kurioje nurodė, kad nenustatęs esminių skirtumų tarp kvalifikacijos bendrųjų reikalavimų ir Lietuvos Respublikoje nustatytų atitinkamų reikalavimų, priėmė sprendimą, jog, *siekiant studijuoti ir (ar) dirbti Lietuvos Respublikoje kvalifikaciją pripažinti lygiaverte Lietuvos Respublikoje baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui* (pažymos 4.1.1 punktą). Minėtoje Studijų kokybės vertinimo centro 2014-07-23 pažymoje taip pat nurodyta, kad *ši pažyma nereikia kvalifikacijos profesinio pripažinimo*, kvalifikacijos profesinį pripažinimą atlieka *tam tikra įgaliota institucija* (kai norima dirbti pagal reglamentuojamą profesiją) (pažymos 4.1.2 punktą).

19. Kaip reglamentuojama Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostata (toliau vadinama – Nuostatai) 9.3 punkte, vienas iš svarbiausių *Ministerijos* veiklos tikslų yra *formuoti valstybės politiką farmacinės ir kitos veiklos, susijusios su farmacijos produktais, srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą*. Vadovaujantis Nuostatų 10.3.3, 10.3.4, 10.3.5 punktuose įtvirtintomis teisės normomis, Ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, pagal kompetenciją nustato farmacinės veiklos reikalavimus, kontroliuoja, kaip įgyvendinama valstybės politika farmacinės ir kitos veiklos, susijusios su farmacijos produktais, srityje ministerijai pavaldžiose įstaigose, taip pat organizuoja farmacijos specialistų poreikio planavimą ir kvalifikacijos tobulinimą.

Užsienio valstybėse įgytą vaistininko *profesinę kvalifikaciją* (pasirengimą bei patirtį) vertina ir pripažįsta Vyriausybės įgaliota institucija (Farmacijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalis). Atkreiptinas dėmesys, jog Vyriausybės 2008-06-18 nutarimu Nr. 637 „Dėl Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo įgyvendinimo“ *Ministerija yra paskirta institucija, atsakinga už jos kompetencijai priskirtų reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimą* (pažymos 11.2.1 punktą). Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų

pripažinimo įstatymo 3 straipsnio 9 dalyje nurodyta, kad **profesine kvalifikacija** laikytina kvalifikacija, kurią patvirtina formalios kvalifikacijos įrodymas, šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas kompetenciją patvirtinantis dokumentas ir (arba) profesinė patirtis. Atitinkamai, **formalios kvalifikacijos įrodymu** laikytini **diplomai, pažymėjimai ir kiti dokumentai**, išduoti kompetentingų institucijų, kurioms tai pavesta įstatymų ir kitų teisės aktų, ir patvirtinantys, kad įgyta profesinė kvalifikacija, taip pat paprastai valstybėse narėse sėkmingai baigtas profesinio rengimo kursas (Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalis).

20. Vadovaujantis Farmacijos įstatymo 2 straipsnio 53 dalyje įtvirtinta teisės norma, **vaistininku laikytinas asmuo, įgijęs vaistininko profesinę kvalifikaciją ir farmacijos magistro kvalifikacinį laipsnį, arba Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka jam prilygintas asmuo.** Pažymėtina, kad, remiantis Farmacijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies nuostatomis, vaistininkas gali eiti vaistininko pareigas vaistinėje ar vykdyti vaistinės farmacinės veiklos vadovo ar farmacinės veiklos vadovo, atsakingo už didmeninį vaistinių preparatų platinimą, pareigas **tik turėdamas vaistininko praktikos licenciją**. Vaistininko praktikos licenciją išduoda, patikslina, sustabdo ir panaikina jos galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą **Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba**, vadovaudamasi šiuo įstatymu ir sveikatos apsaugos ministro patvirtintomis Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklėmis. Kaip reglamentuojama Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklių 4.5 punkte, vaistininkas, norintis gauti licenciją, baigęs universitetines ar joms prilygintas farmacijos krypties studijas ir įgijęs vaistininko profesinę kvalifikaciją ne Lietuvos Respublikoje, turi pateikti dokumentą, patvirtinantį, kad jo vaistininko profesinė kvalifikacija yra pripažinta Lietuvos Respublikoje. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba nagrinėja paraiškas vaistininko praktikos licencijai gauti ir išpėja vaistininką, norintį gauti licenciją, apie nustatytus trūkumus Farmacijos įstatyme nustatyta tvarka ir terminais (Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklių 6 punktas).

Atsižvelgiant į tai, Pareiškėja minėtai institucijai **2015-06-01** pateikė paraišką su priedais (įtraukiant ir Studijų kokybės vertinimo centro 2014-07-23 pažymą Nr. KV2-657 bei Pažymėjimą), prašydama išduoti Pareiškėjai vaistininko praktikos licenciją. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba 2015-06-03 raštu Nr. (1.22)2D4-644 paprašė Pareiškėjos pateikti dokumentą, kuris patvirtintų jos **profesinės kvalifikacijos** pripažinimą (pažymos 4.3 punktas). **Iki nustatyto termino negavusi minėto dokumento, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba 2015-07-03 raštu Nr. (1.22)2R4-774 informavo Pareiškėją, jog nutraukia jos paraiškos nagrinėjimą, ir neišdavė Pareiškėjai vaistininko praktikos licencijos** (pažymos 4.4 punktas).

21. Tyrimo metu nustatyta, kad Ministerija **2014-08-07** ir **2015-06-16** bei **2015-07-02** gavo Pareiškėjos prašymus dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo, norint dirbti pagal vaistininko profesiją Lietuvos Respublikoje, tačiau **Ministerija atsisakė pradėti Pareiškėjos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūrą**, motyvuodama tuo, jog Pareiškėja iki šiol nepateikė Ministerijai tinkamo formalios kvalifikacijos įrodymo, t. y. dokumento, įrodančio, kad Pareiškėjai yra suteikta vaistininko profesinė kvalifikacija, įtvirtinto Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedo 3.6.2 papunktyje. Seimo kontrolieriui tyrimo metu pateiktoje informacijoje **Ministerija taip pat nurodė, kad:**

1) Pareiškėjos formalios kvalifikacijos įrodymas nėra nurodytas Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedo 3.6.2 papunktyje (Pareiškėja nepateikė Ministerijai *Certificate of Registered Pharmaceutical chemist*);

2) Pareiškėja Jungtinėje Karalystėje nebaigė būtinojo rengimo kurso ar neišlaikė privalomojo egzamino, reikalingo įgyti vaistininko profesinę kvalifikaciją, todėl jai nesuteikta vaistininko profesinė kvalifikacija;

3) Pareiškėjos pateikta Studijų kokybės vertinimo centro 2014-07-23 pažyma Nr. 657 nereiškia kvalifikacijos profesinio pripažinimo;

4) Pažymėjimas patvirtina, kad LSMU Pareiškėja 2014/2015 m. studijavo modulį *Farmacijos praktika*, tačiau nepatvirtina įgytos vaistininko profesinės kvalifikacijos (pažymos 6.6 punktas).

22. Seimo kontrolierius, tyrimo metu atlikęs aktualaus teisinio reglamentavimo analizę, surinktos informacijos ir dokumentų analizę, atkreipia dėmesį į tai, kad:

Direktyvos 44 straipsnio 2 dalyje reglamentuojama, jog vaistininko formalios kvalifikacijos įrodymu turi būti patvirtinama, kad užbaigtas bent penkerių metų trukmės rengimas, kuris papildomai gali būti išreikštas lygiaverčiais ECTS kreditais, apimantis bent: a) ketverių metų trukmės nuolatinį teorinį ir praktinį rengimą universitete ar aukštojoje mokslo institucijoje, kurios lygis pripažintas kaip lygiavertis, arba kurią prižiūri universitetas; b) po teorinio ir praktinio rengimo ar jo metu atliktą šešių mėnesių praktiką visuomenei skirtoje vaistinėje arba ligoninėje, prižiūrint tos ligoninės farmacijos skyriui. Savo turiniu panaši nuostata įtvirtinta ir Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 42 straipsnyje (pažymos 11.1.9 punktas) ir Farmacijos studijų krypties aprašo 14 punkte (pažymos 11.2.5 punktas). Taigi, vaistininko formalios kvalifikacijos įrodymas apima 2 aspektus (*akademini* ir *profesinį*), kurių visuma būtina vaistininko formaliai kvalifikacijai pagrįsti. Šiame kontekste taip pat atkreiptinas dėmesys į Direktyvos 2013/55/ES preambulėje įtvirtintą nuostatą, kuria remiantis, nesant suderintų būtinausių rengimo reikalavimų, kad būtų galima užsiimti reglamentuojama profesija pagal bendrąją sistemą, priimančioji valstybė narė turėtų ir toliau turėti galimybę taikyti kompensacinę priemonę. Tokios priemonės turėtų būti proporcingos, ir visų pirma turėtų būti atsižvelgta į žinias, įgūdžius ir kompetencijas, kurias pareiškėjas įgijo per savo profesinę patirtį arba mokydamasis pagal mokymosi visą gyvenimą principą, tuo tikslu oficialiai patvirtintus atitinkamos įstaigos (pažymos 11.1.1 punktas). Direktyvos 55a straipsnio 2 dalyje įtvirtinta teisės norma, pagal kurią kompetentingos institucijos turi pareigą paskelbti profesinės praktikos, kuri atliekama kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje, organizavimo ir pripažinimo gaires. Vadovaujantis Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostatomis, bendrąsiais profesinių kvalifikacijų skirtumų kompensavimo kriterijais laikytinas rinkinys tam tikrų kriterijų, pagal kuriuos kompensuojami tam tikros profesinės kvalifikacijos esminiai skirtumai, nulemti įvairiose valstybėse narėse esančių tam tikros reglamentuojamos profesijos rengimo reikalavimų neatitikimo.

Kaip minėta aukščiau, Studijų kokybės vertinimo centras 2014-07-23 pažymoje Nr. 657 priėmė sprendimą, jog, siekiant studijuoti ir (ar) dirbti Lietuvos Respublikoje, kvalifikaciją pripažinti lygiaverte Lietuvos Respublikoje baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui, t. y. pripažino Pareiškėjos Jungtinėje Karalystėje įgytą akademini farmacijos išsilavinimą. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėja neabejotinai de facto ir de jure Jungtinėje Karalystėje yra įgijusi akademini išsilavinimą, Studijų kokybės vertinimo centro pripažintą lygiaverčiu Lietuvos Respublikoje teikiamam magistro laipsniui.

Ministerijos nuomone, Pareiškėjos turimas Pažymėjimas nėra nurodytas Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedo 3.6.2 papunktyje kaip savo forma tinkamas dokumentas, taigi Pažymėjimas nepatvirtina Pareiškėjos įgytos vaistininko profesinės kvalifikacijos (nei Jungtinėje Karalystėje, nei Lietuvos Respublikoje). Šiame kontekste Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį, jog minimalus Direktyvoje 2013/55/ES nurodytas praktikos visuomenei skirtoje vaistinėje arba ligoninėje terminas – **6 mėnesiai**. Kaip minėta aukščiau, Pareiškėja nors ir nebaigė 12 mėnesių farmacijos praktikos kurso Jungtinėje Karalystėje ir nėra gavusi Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedo 3.6.2 papunktyje nurodyto formalios kvalifikacijos įrodymo (*Certificate of Registered Pharmaceutical chemist*), tačiau Jungtinėje

Karalystėje yra atlikusi 6 mėnesių trukmės profesinę praktiką. Be to, grįžusi į Lietuvą, Pareiškėja papildomai atliko dar 6 mėnesių trukmės profesinę praktiką (tai patvirtina LSMU jai išduotas Pažymėjimas), kuri, kaip Seimo kontrolieriui pateiktoje informacijoje nurodė LSMU, atitinka Farmacijos studijų krypties aprašo 40 punkte reglamentuojamą vientisųjų studijų programos praktiką (pažymos 10.4 punktas). **Taigi, Seimo kontrolieriaus nuomone, Pareiškėja de facto atliko farmacijos praktiką ne mažesnės trukmės nei reikalaujama Direktyvoje ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose.**

Suprantama, kad Ministerija negali suteikti ir nesuteikia asmenims (įtraukiant ir Pareiškėją) profesinės kvalifikacijos, o vykdo tik įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimą. Tačiau svarbu pažymėti, jog Ministerija, pagal kompetenciją priimdama sprendimus, savo veikloje, be kita ko, turi vadovautis ne tik aktualiomis teisės aktų nuostatomis, bet taip pat ir bendrojoje teisės teorijoje akcentuojamais turinio prieš formą viršenybės, teisingumo, protingumo bei sąžiningumo principais. Remiantis tyrimo metu surinkta informacija, Ministerija siūlė Pareiškėjai baigti Lietuvos aukštosiose mokyklose organizuojamas farmacijos krypties studijas (nuo 1 studijų kurso) ir gauti šių studijų baigimo diplomą, nors Pareiškėja jau yra įgijusi akademinį išsilavinimą ir turi farmacijos magistro diplomą. Seimo kontrolieriaus nuomone, tokiu siūlymu Ministerija nepripažįsta Pareiškėjos įgytų igūdžių ir išsilavinimo, vadinasi, kyla abejonių, ar Lietuvos Respublikoje yra tinkamai įgyvendintos Direktyvos nuostatos dėl tinkamo kompensacinio mechanizmo.

Tyrimo metu pateiktoje informacijoje Ministerija nurodė, kad Jungtinės Karalystės kompetentinga institucija galėtų vertinti, ar įskaityti Pareiškėjos LSMU atliktą 18 kreditų farmacinę praktiką, ir kad Pareiškėjai „[...] buvo siūlyta pateikti Jungtinės Karalystės kompetentingai institucijai LSMU atliktos praktikos patvirtinimo pažymėjimą ir kreiptis į ją su prašymu užskaityti praktiką ir paskirti vertinimo laiką“, tačiau „[...] Pareiškėja kreiptis į Jungtinės Karalystės kompetentingą instituciją griežtai atsisakė“ (pažymos 6.21 punktas). Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, jog iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų, nustatyta, kad Pareiškėja 2016-02-10 el. paštu kreipėsi į Jungtinės Karalystės atsakingą instituciją (*General Pharmaceutical Council*), minėtai institucijai nurodė, jog LSMU atliko 6 mėnesių trukmės farmacijos praktiką ir kad Pareiškėjai 2015-05-27 buvo išduotas Pažymėjimas. Pareiškėja 2016-02-10 kreipėsi klausė Jungtinės Karalystės atsakingos institucijos, ar Pažymėjimas yra tinkamas dokumentas Pareiškėjos vaistininko profesinei kvalifikacijai pagrįsti (pažymos 4.11 punktas). Jungtinės Karalystės atsakinga institucija (*General Pharmaceutical Council*) 2016-02-10 pateikė Pareiškėjai atsakymą, kuriame, be kita ko, nurodė, jog Pažymėjimas nėra laikytinas tinkamu dokumentu, **svarstytinu Jungtinės Karalystės atsakingos institucijos dėl Pareiškėjos vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo.** Jungtinės Karalystės atsakingos institucijos nuomone, Pažymėjimas galėtų būti svarstytinas Ministerijoje dėl jo tinkamumo Pareiškėjos vaistininko profesinei kvalifikacijai pagrįsti (pažymos 4.12 punktas). Taigi, Lietuvos Respublikoje neužskaitoma Jungtinėje Karalystėje Pareiškėjos atlikta 6 mėnesių trukmės profesinė praktika, o Jungtinėje Karalystėje neužskaitoma Lietuvoje Pareiškėjos atlikta 6 mėnesių trukmės profesinė praktika. Tai, kad Jungtinės Karalystės atsakinga institucija neužskaito Lietuvoje Pareiškėjos atliktos profesinės praktikos, patvirtina ir Ministerijos 2015-08-05 rašte Nr. (1.1.36-25)4-2729 ir 2016-10-24 rašte Nr. (10.3.3.1-25)10-8812 rašte nurodyta informacija (pažymos 4.6 ir 6.4 punktai). Tokia informacija kelia abejonių, jog farmacijos profesinės praktikos, atliktos kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ir kvalifikacijų, įgytų kitoje valstybėje narėje, pripažinimas Lietuvos Respublikoje tinkamai nevykdomas, o tai patvirtina Seimo kontrolieriaus abejones, jog Lietuvos Respublikoje nėra tinkamai įgyvendinamos Direktyvos nuostatos dėl kompensacinio mechanizmo. **Pagal dabartinį Lietuvos Respublikos teisinį reglamentavimą, neaišku, kur ir kokia tvarka asmuo, jau įgijęs akademinį farmacijos išsilavinimą ir siekiantis įgyti vaistininko profesinę kvalifikaciją, turėtų atlikti profesinę praktiką Lietuvos Respublikoje, taip pat kokį (kokios formos) tai patvirtinantį dokumentą turėtų pateikti svarstymui Jungtinės Karalystės atsakingai institucijai tam, jog jis Jungtinės Karalystės atsakingos institucijos būtų**

pripažįstamas tinkamu asmens Lietuvos Respublikoje įgytai vaistininko profesinei kvalifikacijai pagrįsti. Šiuo konkrečiau tyrimo atveju taip pat neaišku, ar Lietuvoje atlikta Pareiškėjos praktika būtų užskaityta, kad Pareiškėja galėtų išlaikyti egzaminą (gauti praktikos įvertinimą) Jungtinėje Karalystėje. Iš Seimo kontrolieriui Ministerijos pateiktos informacijos nenustatyta, kad Ministerija būtų analizavusi šias aplinkybes.

Vadovaujantis Farmacijos įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostatomis, vienas iš reikalavimų asmeniui, norinčiam gauti vaistininko praktikos licenciją, yra sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka ir terminais *verstis vaistininko praktika, išskyrus sveikatos apsaugos ministro nustatytas išimtis, kai reikalavimas turėti vaistininko praktikos netaikomas.* Vaistininko praktikos licencijavimo taisyklių 7 punkte nurodyta, kad vaistininkui, norinčiam gauti licenciją, reikalavimas turėti vaistininko praktikos *netaikomas*, jei vaistininkas nori įgyti licenciją praėjus ne daugiau kaip penkeriems metams po profesinės kvalifikacijos Lietuvos Respublikoje įgijimo ar po vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo Lietuvos Respublikoje. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad, kaip minėta aukščiau, Studijų kokybės vertinimo centras pripažino Pareiškėjos įgytą Jungtinėje Karalystėje akademinį išsilavinimą, kuris prilyginimas Lietuvos Respublikoje įgytam magistro laipsniui pagal vientisųjų studijų programą. Iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų nustatyta, kad į LSMU vykdomą vientisųjų studijų farmacijos programą įeina ir 6 mėnesių trukmės profesinė praktika. Pagal aktualų Lietuvos Respublikos teisinį reglamentavimą, asmeniui, baigusiam farmacijos vientisąsias studijas Lietuvos Respublikoje ir siekiančiam įgyti vaistininko praktikos licenciją, pakanka LSMU išduoto magistro diplomo ir nebereikalaujama papildomai atlikti praktiką bei pateikti jos atlikimą patvirtinantį dokumentą. Iš Pareiškėjos reikalaujama ne tik diplomo, kuris prilyginamas Lietuvos Respublikoje įgytam magistro laipsniui, apimančiam ir 6 mėnesių farmacijos praktiką, bet ir papildomo dokumento apie atliktą praktiką bei jos įvertinimą (Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist). *Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolieriaus nuomone, asmenys, baigę farmacijos vientisąsias studijas Lietuvos Respublikoje, ir asmenys, baigę farmacijos studijas kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje (įtraukiant ir Pareiškėją), galimai yra traktuojami skirtingai, todėl siūlytina Ministerijai įvertinti esamą teisinį reguliavimą šiuo aspektu ir prireikus imtis priemonių jam tobulinti (konsultuojantis su Lygių galimybių kontrolieriumi).*

Taip pat atkreiptinas dėmesys į Farmacijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą nuostatą, kuria remiantis, Lietuvos Respublikoje galioja Lietuvos Respublikos aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų išduoti farmacijos studijų diplomai, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažinti kitose valstybėse išduoti farmacijos studijų diplomai, liudijimai ir kiti profesinę kvalifikaciją įrodantys dokumentai, jeigu jie atitinka Europos Sąjungoje galiojančius minimalius farmacijos studijų programų farmacijos specialistams reikalavimus. *Iš minėtos nuostatos turinio yra neaišku, kokie kiti profesinę kvalifikaciją įrodantys dokumentai galioja Lietuvos Respublikoje, taip pat šiuo konkrečiu skundo tyrimo atveju nėra aišku, kodėl Pareiškėjos turimas magistro diplomas, Ministerijos nuomone, nėra laikytinas tinkamu dokumentu Pareiškėjos vaistininko profesinei patirčiai pagrįsti.*

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, taip pat atkreipiant dėmesį į Pareiškėjos skunde keliamos problemos aktualumą visų asmenų, įgijusių (ar įgysiančių) akademinį farmacijos išsilavinimą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir atlikusiems farmacijos praktiką Lietuvoje, taip pat į Nuostatų 10.3.1 punktą, pagal kurį Ministerija rengia farmacinės ir kitos veiklos, susijusios su farmacijos produktais, srities Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus, būtų buvę tikslinga, jog Ministerija, gavusi Pareiškėjos paraiškas dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo ir įvertinusi dabartinio teisinio reglamentavimo trūkumus, pagal kompetenciją būtų ėmusi priemonių teisinio reguliavimo tikslinimo poreikiui spręsti, tačiau to nepadarė, kas vertintina kritiškai.

Apibendrinant, darytina išvada, jog dabartinis Lietuvos Respublikos kompensavimo mechanizmas, nurodytas Direktyvoje, Seimo kontrolieriaus nuomone, Lietuvoje Respublikoje farmacijos srityje nėra pakankamas (Lietuvos Respublikoje nėra numatyta pakankamų kompensavimo priemonių, taikytinų asmenims, įgijusiems farmacijos akademinį išsilavinimą ne Lietuvos Respublikoje, o profesinę farmacijos praktiką – Lietuvoje), o Ministerija, būdama valstybės farmacinės veiklos politiką organizuojančia, koordinuojančia ir kontroliuojančia jos įgyvendinimą institucija, pagal kompetenciją iki šiol nesiėmė efektyvių priemonių minėtam kompensaciniam mechanizmui tobulinti. Seimo kontrolieriaus nuomone, Ministerija, gavusi Pareiškėjos paraiškas dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo, turėjo atsižvelgti į Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 12 punkte įtvirtintą naujovių ir atvirumo permainingoms principą, t. y. ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti Pareiškėjos probleminę situaciją, neapsiribojant Pareiškėjos pateiktų dokumentų formos tinkamumo teisės aktuose įtvirtintiems reikalavimams vertinimu, tačiau to neatliko, kas vertintina kritiškai.

23. Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje reglamentuojami pagrindiniai principai, kuriais turi vadovautis teisėkūros subjektai, t. y. *pagarbos asmens teisėms ir laisvėms principas, reiškiantis, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyto asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų, aiškumo principas, reiškiantis, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas* (pažymos 11.1.10 punktas). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra pažymėjęs, jog *„konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams; [...] įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna“* (pažymos 12.4 punktas) ir kad *„neatsiejami konstitucinio teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas“* (pažymos 12.3 punktas). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo doktrinoje taip pat yra konstatavęs, jog *„Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios bei kitos valstybės institucijos turi veikti remdamosi teise ir paklusdamos teisei, kad Konstitucija turi aukščiausią juridinę galią ir kad įstatymai, Vyriausybės nutarimai bei kiti teisės aktai turi atitikti Konstituciją“* ir kad *valstybė turi pareigą „[...] užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisinių santykių subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus bei teisėtus lūkesčius“* (pažymos 12.1 punktas). Savo praktikoje Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas taip pat yra nurodęs, kad visais atvejais nustatyti asmenims reikalavimai turi būti pagrįsti ir proporcingi. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, 2013-01-25 nutarime aiškindamas konstitucinį teisinės valstybės principą, yra akcentavęs, jog *„[...] pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi pareigą nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad teisės aktuose nustatytos ir taikomos priemonės būtų proporcingos siekiamam tikslui, neribotų asmens teisių labiau negu būtina teisėtam ir visuotinai reikšmingam tikslui pasiekti“* (pažymos 12.5 punktas).

Seimo kontrolierius taip pat pažymi, jog Lietuvos Respublikos teisės aktai šiuo metu nenumato specifinių situacijų, kuomet vaistininko akademinė kvalifikacija įgyjama ne Lietuvos Respublikoje (pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje), o profesinę farmacijos praktika buvo atlikta Lietuvoje, t. y. šiuo atveju nacionaliniuose teisės aktuose nėra įtvirtinto pakankamo ir veiksmingo kompensacinio mechanizmo (priemonių), taikytino asmenims, siekiantiems gauti vaistininko licenciją ir dirbti pagal reglamentuojamą profesiją.

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog teisinis reglamentavimas, susijęs su profesinę kvalifikaciją įrodančiais dokumentais, taip pat su kompensacinių priemonių taikymo tvarka tais atvejais, kai asmuo akademini farmacijos išsilavinimą įgyja ne Lietuvos Respublikoje, o profesinę farmacijos praktiką yra atlikęs Lietuvoje, nėra aiškus ir tikslus.

24. Apibendrinant bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktriną dėl konstitucinio teisinės valstybės principo aiškinimo, darytina išvada, kad Ministerija pagal kompetenciją nesiėmė visų būtinų priemonių Pareiškėjos probleminei situacijai, susijusiai su vaistininko praktikos licencijos išdavimu, spręsti, taigi Pareiškėjos skundo dalis dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant probleminius klausimus, susijusius su vaistininko licencijos išdavimu, **yra pripažintina pagrįsta.**

25. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos nuostatų 7.1 punktu, vienas iš svarbiausių **Švietimo ir mokslo ministerijos** veiklos tikslų yra formuoti valstybės politiką formaliojo švietimo (*įtraukiant ir aukštojo mokslo studijas*) ir kvalifikacijų sistemos srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą. Remiantis minėto teisės akto 8.17 ir 8.34 punktuose įtvirtintomis teisės normomis, Švietimo ir mokslo ministerija tvirtina bendruosius ir specialiuosius reikalavimus (studijų krypties, krypčių grupės arba studijų srities aprašus) pirmosios pakopos, vientisųjų studijų ir magistrantūros studijų programoms, taip pat rengia įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus, teikia pasiūlymus dėl atitinkamų įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo ir tobulinimo.

Vienas iš svarbiausių **Sveikatos apsaugos ministerijos** veiklos tikslų – formuoti valstybės politiką farmacinės ir kitos veiklos (pavyzdžiui, vaistinių preparatų reklama, klinikiniai tyrimai ir panašiai), susijusios su farmacijos produktais, srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą (Nuostatų 9.3 punktas). Kaip minėta aukščiau, Sveikatos apsaugos ministerija turi pareigą pagal kompetenciją nustatyti farmacinės veiklos reikalavimus, taip pat rengti farmacinės ir kitos veiklos, susijusios su farmacijos produktais, srities Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus (Nuostatų 10.3.3 ir 10.3.1 punktai).

Vadovaujantis Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3, 6 ir 10 punktų nuostatomis, **Vyriausybė** koordinuoja **ministerijų** ir Vyriausybės įstaigų veiklą, rengia ir teikia Seimui svarstyti įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, taip pat užmezga diplomatinčius santykius ir palaiko ryšius su užsienio valstybėmis, tarptautinėmis organizacijomis. Atsižvelgiant į tai, taip pat į pažymos 23 punkte nurodytas aplinkybes, **Seimo kontrolieriaus nuomone, Vyriausybei tikslinga spręsti teisinio reglamentavimo tobulinimo klausimus, farmacijos srityje įtvirtinant aiškias ir konkrečias kompensacines priemones bei jų taikymo tvarką tais atvejais, kai asmuo akademini farmacijos išsilavinimą yra įgijęs ne Lietuvos Respublikoje, o profesinę farmacijos praktiką atlikęs Lietuvoje (prireikus, pasinaudojant tarpusavio bendradarbiavimo su kitomis ES valstybėmis principu).**

*Dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo),
nagrinėjant Pareiškėjos paraiškas dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo ir teikiant
Pareiškėjai su tuo susijusią informaciją*

26. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–10 punktai), į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 11 punkte, į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktiką, nurodytą pažymos 12 punkte, ir į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, nurodytą pažymos 13 punkte, konstatuotina:

26.1. Pareiškėja su skundu kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl Ministerijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjos paraiškas dėl vaistininko profesinės

kvalifikacijos pripažinimo ir teikiant Pareiškėjai su tuo susijusią informaciją.

26.2. Dėl Pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierius kreipėsi į Ministeriją, Švietimo ir mokslo ministeriją, Studijų kokybės vertinimo centrą, Valstybinę vaistų kontrolės tarnybą ir į Lietuvos sveikatos mokslų universitetą.

27. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje reglamentuojami pagrindiniai principai, kuriais viešojo administravimo subjektai (įtraukiant ir Ministeriją) turi vadovautis savo veikloje, t. y. *įstatymo viršenybės* principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais, taip pat *tarnybinės pagalbos* principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektai, rengdami administracinius sprendimus, prireikus teikia vienas kitam reikalingą informacinę ir kitokią pagalbą, ir kiti.

Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatomis, viena iš pagrindinių viešojo administravimo sričių yra *administracinių paslaugų teikimas*. Remiantis to paties teisės akto 2 straipsnio 17 dalimi, *administracine paslauga* laikytini viešojo administravimo subjekto veiksmai, apimantys leidimų, licencijų ar dokumentų, kuriais patvirtinamas tam tikras juridinis faktas, išdavimą, asmenų deklaracijų priėmimą ir tvarkymą, asmenų konsultavimą viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais, įstatymų nustatytos viešojo administravimo subjekto informacijos teikimą asmenims, administracinės procedūros vykdymą. Kaip reglamentuojama Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnyje, asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Nagrinėjant asmenų prašymus, Vyriausybės patvirtintų taisyklių nuostatos taikomos tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys arba vadovaujantis šiais teisės aktais priimti kiti teisės aktai. Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės) redakcijos, *galiojusios nuo 2012-07-25 iki 2015-09-01*, 41.1 punkte buvo reglamentuojama, jog į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

28. Pareiškėjos skundo tyrimui aktualios Vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją ar laikinai ir kartais teikti vaistininko paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos apraše (toliau vadinama – Aprašas) įtvirtintos teisės normos. Vadovaujantis Aprašo 2.1 punkto nuostatomis, Ministerija vaistininko *profesinę kvalifikaciją* pripažįsta pagal Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedo 3.6.2 papunktyje nurodytus vaistininko formalios kvalifikacijos įrodymus. Pagal dabartinį Lietuvos Respublikos teisinį reguliavimą, Pareiškėjos konkrečiu atveju Jungtinės Karalystėje įgytos formalios kvalifikacijos įrodymas yra *Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist* (pažymos 11.1.9 punktas). Remiantis dabartiniu teisiniu reglamentavimu, asmuo, įgijęs vaistininko profesinę kvalifikaciją kitoje valstybėje narėje, gali dirbti pagal vaistininko profesiją Lietuvos Respublikoje tik pripažinus vaistininko profesinę kvalifikaciją. Asmuo, kurio vaistininko profesinė kvalifikacija pripažinta, gali dirbti pagal vaistininko profesiją Lietuvos Respublikoje tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiai (Aprašo 6 ir 7 punktų nuostatos).

Svarbu pažymėti, jog asmuo, siekiantis vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininko profesiją, turi pateikti Ministerijai dokumentus, nurodytus Aprašo 12 punkte, įtraukiant ir formalios kvalifikacijos įrodymą (-us) pažymos 11.2.6 punktas). Vadovaujantis Aprašo 15 punkto nuostatomis, Ministerija patvirtina paraiškos gavimą ir ne vėliau kaip per 1

mėnesį nuo jos gavimo dienos įvertina, ar teisingai užpildyta paraiška, ar pateikti visi reikiami ir galiojantys dokumentai. Jei yra nustatoma trūkumų, susijusių su paraiška ir (ar) kartu pateiktais dokumentais, **Ministerija turi raštu apie tai pranešti pareiškėjui ir nustatyti ne ilgesnį kaip 1 mėnesio terminą nuo pranešimo išsiuntimo dienos, per kurį pareiškėjas turi pašalinti nurodytus trūkumus.** Terminas, per kurį pareiškėjas pateikia prašomą informaciją, neįskaitomas į paraiškos ir dokumentų nagrinėjimo laiką. Ministerija, išnagrinėjusi pareiškėjo pateiktą paraišką ir dokumentus, turi priimti vieną iš šių **sprendimų**: pripažinti pareiškėjo profesinę kvalifikaciją **arba nepripažinti pareiškėjo profesinės kvalifikacijos, jeigu pareiškėjas per Aprašo 15 punkte nustatytą terminą nepašalino Ministerijos nurodytų trūkumų** (Aprašo 16 punktas). Vadovaujantis Aprašo 18 punkto nuostatomis, prireikus Ministerija gali kreiptis į kitas institucijas dėl pareiškėjo formalios kvalifikacijos įrodymų ir kitų dokumentų.

29. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. To paties teisės akto 4 straipsnyje įtvirtinti pagrindiniai principai, kuriais turi vadovautis įstaigos, teikdamos informaciją, t. y. *informacijos išsamumo* principas, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija, *tikslumo* principas, reiškiantis, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją, *teisėtumo* principas, reiškiantis, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais, taip pat *pagalbos* principas, reiškiantis, kad visuomenei teikiama pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją (pažymos 11.1.7 punktas).

Kaip buvo minėta aukščiau, Ministerija **2014-08-07** gavo Pareiškėjos paraišką su priedais, kurioje prašoma pripažinti Pareiškėjos vaistininko profesinę kvalifikaciją, norint dirbti pagal vaistininko profesiją Lietuvos Respublikoje (pažymos 6.3 ir 6.9 punktai). Tyrimo metu nustatyta, jog pakartotines Pareiškėjos paraiškas dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo Ministerija gavo **2015-06-16** bei **2015-07-02** (pažymos 6.13 ir 6.17 punktai).

Tyrimo metu išnagrinėjus ir įvertinus surinktą informaciją, darytina išvada, jog Ministerijos pareigūnų veiksmai (neveikimas), susiję su Pareiškėjos 2014-08-07, 2015-06-16 ir 2015-07-02 paraiškų dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo nagrinėjimu ir su tuo susijusių sprendimų priėmimu, skundo tyrimo atveju laikytini buvę nepakankamais, dėl to buvo pažeista Pareiškėjos teisė į gerą viešąjį administravimą, kadangi:

29.1. Ministerija 2014-09-03 raštu Nr. (1.1.36-25)4-3402 ir 2015-07-02 raštu Nr. (1.1.36-25)4-2248 teikdama atsakymus Pareiškėjai, tinkamai nepaaiškino, kur ir koku būdu Pareiškėja gali įgyti vaistininko profesinę kvalifikaciją (tai Ministerija paaiškino vėliau (tik po pakartotinio Pareiškėjos kreipimosi), t. y. 2015-08-05 raštu Nr. (1.1.36-25)4-2729) (pažymos 4.6.5 punktas);

29.2. Seimo kontrolieriui tyrimo metu pateiktoje informacijoje Ministerija paaiškino, kad Jungtinėje Karalystėje įgytą vaistininko profesinę kvalifikaciją įrodo Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedo 3.6.2 papunktyje nurodytas sertifikatas *Certificate of Registered Pharmaceutical chemist* (pažymos 6.3 punktas), tačiau 2014-09-03 raštu Nr. (1.1.36-25)4-3402 ir 2015-07-02 raštu Nr. (1.1.36-25)4-2248 teikdama atsakymą Pareiškėjai, Ministerija nenurodė, kokį konkretų formalios kvalifikacijos įrodymą (dokumentą (-us)) Pareiškėja turi pateikti Ministerijai (detaliau nepaaiškino, kokie formalios kvalifikacijos įrodymai konkrečiu Pareiškėjos atveju laikytini tinkamais);

29.3. Ministerija 2014-09-03 atsakyme Nr. (1.1.36-25)4-3402, 2015-07-02 raštu Nr. (1.1.36-25)4-2248 ir 2015-08-05 raštu Nr. (1.1.36-25)4-2729 Pareiškėjai teiktuose atsakymuose nenurodė termino, per kurį Pareiškėja turi pašalinti nurodytus trūkumus (pateikti trūkstamus dokumentus), kaip tai reglamentuojama Aprašo 15 punkte;

29.4. Ministerija 2015-08-05 raštu Nr. (1.1.36-25)4-2729 pateikė atsakymą Pareiškėjai į jos 2015-07-02 gautą paraišką dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo pavėluotai, t. y. pažeidžiant Aprašo 15 punkte įtvirtintą 1 mėnesio terminą;

29.5. Iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų **nenustatyta**, kad Ministerija, 2014-08-07, 2015-06-16 ir 2015-07-02 gavusi Pareiškėjos paraiškas dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo ir jas išnagrinėjusi, būtų priėmusi vieną iš Aprašo 16 punkte nurodytų **sprendimų (individualų administracinį aktą)** (pavyzdžiui, *sprendimą nepripažinti Pareiškėjos profesinės kvalifikacijos, jeigu Pareiškėja per Aprašo 15 punkte nustatytą terminą nepašalino Ministerijos nurodytų trūkumų*). Vadovaujantis Aprašo 17 punkto nuostatomis, šio teisės akto 16.1 arba 16.2 papunkčiuose nurodyti sprendimai įforminami sveikatos apsaugos ministro įsakymu. Šiame kontekste tikslinga atkreipti dėmesį į Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje įtvirtintas nuostatas, pagal kurias individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog Ministerija, susipažinusi su Pareiškėjos paraiškų bei kartu su jomis pateiktų dokumentų turiniu ir nepriėmusi nei vieno iš sprendimų, nurodyto minėtame Aprašo 16 punkte, nesilaikė aukščiau minėtų procedūrinių reikalavimų dėl Pareiškėjos profesinės kvalifikacijos pripažinimo (nepripažinimo) (nepriėmė individualaus administracinio akto Pareiškėjos atžvilgiu), tokiu būdu pažeisdama ne tik Pareiškėjos teisę į gerą viešąjį administravimą, bet taip pat ir Pareiškėjos galimybę skusti Ministerijos sprendimus (jeigu tokie būtų buvę priimti) teisės aktų nustatyta tvarka. Pažymėtina, jog Direktyva 2013/55/ES numato pareigą sprendimą dėl kompensacinės priemonės taikymo deramai pagrįsti, kad pareiškėjas geriau suprastų savo padėtį ir galėtų kreiptis dėl teisminės peržiūros nacionaliniuose teismuose (pažymos 11.1.1 punktas).

Seimo kontrolieriaus nuomone, Ministerijai tikslinga pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjos paraiškas dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo ir teisės aktų nustatyta tvarka Pareiškėjos atžvilgiu pagal kompetenciją priimti administracinį sprendimą. Taip pat siūlytina Ministerijai imtis priemonių, jog ateityje, nagrinėjant asmenų paraiškas dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo, būtų laikomasi teisės aktuose įtvirtintos tokio tipo paraiškų nagrinėjimo procedūrinės tvarkos ir terminų.

30. Tyrimo metu taip pat nustatyta, jog Pareiškėja **2015-11-20** el. paštu taip pat kreipėsi į Ministeriją dėl papildomos informacijos, t. y. pateikė Ministerijai klausimus, susijusius su profesinės kvalifikacijos įgijimo tvarka (pažymos 4.7 punktas).

Vadovaujantis Taisyklių 34 punkto nuostatomis, asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje. Remiantis to paties teisės akto 35 punkte įtvirtintomis teisės normomis, jeigu asmens prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų užregistravimo institucijoje, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 34 punkte nustatytą terminą, institucija nedelsdama išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis. Taip pat tikslinga atkreipti dėmesį į Taisyklių 47.2 punktą, pagal kurį atsakymai turi būti parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį, t. y. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

Remiantis tyrimo metu surinkta informacija, Ministerija, atsižvelgdama į gautą Pareiškėjos 2015-11-20 kreipimąsi, **2015-11-26** raštu Nr. (1.1.36-25)4-4338 informavo Pareiškėją apie tai, jog Ministerijoje 2015-12-02 organizuojamas posėdis, kuriame bus atsakyta į Pareiškėjai aktualius klausimus (pažymos 4.8 punktas).

Iš Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos ir dokumentų taip pat nustatyta, kad 2015-12-02 minėtas posėdis įvyko, surašytas posėdžio protokolas Nr. LP-544 (pažymos 4.10 punktas). Posėdyje, be kitų asmenų, dalyvavo ir Pareiškėja. Posėdžio metu Pareiškėjai buvo pasiūlyta dėl tolimesnės informacijos profesinės kvalifikacijos įgijimo klausimais kreiptis tiesiogiai į Lietuvos universitetus, ruošiančius vaistininkus, arba įgyti profesinę kvalifikaciją Jungtinėje Karalystėje, kur Pareiškėjai išduotas farmacijos magistro diplomą, o įgijus Jungtinėje Karalystėje profesinę kvalifikaciją, kreiptis į Ministeriją dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo Lietuvoje. Posėdžio protokolo, kuriame pateikti atsakymai į Pareiškėjos 2015-11-20 kreipimesi nurodytus klausimus, kopija Ministerijos **2015-12-29** raštu Nr. (1.1.36-25) 10-11713 buvo išsiųsta Pareiškėjai (pažymos 4.9 ir 6.19 punktai).

Seimo kontrolierius pažymi, jog nors minėtu Ministerijos 2015-12-29 raštu Nr. (1.1.36-25) 10-11713 atsiųstoje 2015-12-02 posėdžio protokolo kopijoje Pareiškėjai buvo pateikti atsakymai į kai kuriuos jos 2015-11-20 kreipimesi nurodytus klausimus, *tačiau Ministerija atsakymą pateikė pavėluotai, t. y. pažeidžiant Taisyklių 34 punkte nurodytą 20 darbo dienų terminą*. Tyrimo metu Ministerija Seimo kontrolieriui nepateikė informacijos (dokumentų), patvirtinančios, jog Ministerija Taisyklių 35 punkte nurodyta tvarka būtų pratęsusi Pareiškėjos 2015-11-20 kreipimosi nagrinėjimą ir apie tai būtų išsiuntusi pranešimą, nurodant Pareiškėjai jos kreipimosi nagrinėjimo pratęsimo priežastis (pavyzdžiui, dėl posėdžio sušaukimo ar pan.). Darytina išvada, jog Pareiškėjos 2015-11-20 kreipimosi nagrinėjimo Ministerijoje terminas teisės aktų nustatyta tvarka pratęstas nebuvo ir Pareiškėja apie tai informuota nebuvo, kas taip pat vertintina kritiškai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Ministerijai tikslinga imtis priemonių, jog ateityje, tais atvejais, kai asmenų prašymų nagrinėjimas Ministerijoje užtrunka ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų užregistravimo Ministerijoje datos, prašymų nagrinėjimo terminas būtų pratęsiamas ir pareiškėjai apie tai informuojami teisės aktų nustatyta tvarka.

31. Apibendrinant, konstatuotina, kad Pareiškėjos skundo dalis dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjos paraiškas dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo ir teikiant Pareiškėjai su tuo susijusią informaciją, yra pripažintina pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

32. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundo dalį dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant probleminius klausimus, susijusius su vaistininko praktikos licencijos X išdavimu, **pripažinti pagrįsta**.

33. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundo dalį dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant X paraiškas dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo, kreipimąsi dėl su tuo susijusios informacijos pateikimo ir teikiant X atsakymus, **pripažinti pagrįsta**.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

34. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Seimo kontrolierius *Lietuvos Respublikos Vyriausybei* rekomenduoja:

spřesti teisingo reglamentavimo tobulinimo klausimus, farmacijos srityje įtvirtinant aiškias ir konkrečias kompensacines priemones bei jų taikymo tvarką tais atvejais, kai asmuo akademinę farmacijos išsilavinimą yra įgijęs ne Lietuvos Respublikoje, o profesinę farmacijos praktiką atlikęs Lietuvos Respublikoje.

35. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierius *Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai* rekomenduoja:

35.1. pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjos paraiškas dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo ir teisės aktų nustatyta tvarka Pareiškėjos atžvilgiu pagal kompetenciją priimti administracinį sprendimą;

35.2. įvertinti esamą teisinį reguliavimą asmenų lygiateisiškumo aspektu tais atvejais, kai yra baigtos farmacijos vientisosios studijos Lietuvos Respublikoje ir farmacijos studijos kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje (įtraukiant ir Pareiškėją) bei siekiama įgyti vaistininko praktikos licenciją Lietuvoje; prireikus imtis priemonių teisiniam reguliavimui tobulinti (konsultuojantis su Lygių galimybių kontrolieriumi);

35.3. imtis priemonių, jog ateityje, nagrinėjant asmenų paraiškas dėl profesinės kvalifikacijos dėl vaistininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo, būtų laikomasi teisės aktuose įtvirtintos tokio tipo paraiškų nagrinėjimo procedūrinės tvarkos ir terminų;

35.4. imtis priemonių, jog ateityje, tais atvejais, kai asmenų prašymų nagrinėjimas Sveikatos apsaugos ministerijoje užtrunka ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų užregistravimo Ministerijoje dienos, prašymų nagrinėjimo terminas būtų pratęsiamas ir pareiškėjai apie tai informuojami teisės aktų nustatyta tvarka.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti Seimo kontrolierių **iki 2017-07-03**.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas